

ŠIBENSKI

GLASILO OPĆINE Š

GOD. XXX.
BROJ 1474

IZDAVAČ: INFORMATIVNA
TISKARница Šibenik, 21. ožujka

ZASLUGE U DOMOVINSKOM RATU

Ništa nije SVETO osim LETICE, postulat je sukladno kojem se ponaša admiral HRM Sveti Letica. Da nije tako zasigurno bi trebao prozboriti i poneku riječ o zaslugama Šibenika u stvaranju HRM

Stranica 2.

VISOKI GOSTI U ŠIBENIKU

KAKO OBNOVITI GOSPODARSTVO

U ovom razdoblju obnove, vi biste u Šibeniku trebali najprije razmisliti što napraviti s TEF-om i TLM-om, koji su do sada bili nositelji zapošljavanja i proizvodnje, a koji to više na stari način ne mogu niti smiju biti. Šibeniku će trebati više čistog zraka i programi koji će valorizirati turizam, kulturu i prirodu — kaže dr. Franjo Gregurić, predsjednik Vlade RH

Stranica 3.

„ŠIBENSKI“ NA MJESTU DOGAĐAJA

NA STONSKOM RATIŠTU U POSJETU HAUBIČKOJ POSTROJBI
MJEŠOVITOG ARTILJERIJSKOG DIVISIONA 113. ŠIBENKE BRIGADE

ŠIBENSKI TOPOVI ZA LEGENDU

Više od stotinu dana nalaze se artiljeri iz sastava 113. šibenske brigade na stonskom ratištu. Njihovim dolaskom na ovo područje situacija na južnodalmatinskom bojištu stubokom je promijenjena

Stranice 4. i 5.

CRNO-BIJELO U KOLORU

ZASLUGE U DOMOVINSKOM RATU

Za početak dva izvata iz tiska. Prvi, "Slobodna Dalmacija" od 16. ožujka — "Datum začetka HRM ne treba izmišljati, to je 30. srpnja 1991. kad su prve postrojbe Hrvatske vojske prebaćene brodovima iz Novigrada na borbene položaje u Kruševu — kaže zapovjednik šeste Operativne zone pukovnik Mate Viduka potvrđujući da su baš na zadarskom području izvedene prve oružane akcije na moru". I drugi, "Nedjeljna Dalmacija" od 12. ožujka — "Odoljeli smo beskrajnoj mržnji i želji za uništavanjem svega što je hrvatsko i za vrlo kratko vrijeme stvorili ovo što danas možete vidjeti, pa je to ujedno i prilika da se sjetimo svih koji su za to položili svoje živote. Sve počinjene zločine možemo i moramo oprostiti, ali nikada nećemo zaboraviti — naglasio je između ostalog admirala Letica na svečanoj smotri hrvatskih mornaričkih postrojbi u ratnoj luci Lora".

U prvom slučaju mjesto radnje je Zadar, a u drugom Split. Tema radnje HRM, odnosno naglašavanje tko je prvi. Očito Zadrani drže da je HRM osnovana u Zadru, a admirala Letica sve smješta u Split

Ništa nije SVETO osim LETICE postulat je sukladno kojem se ponaša admirala HRM Svetu Leticu. Da nije tako zasigurno bi trebao prozboriti i poneku riječ o zaslugama Šibenika u stvaranju HRM

prisjetivši se žrtava i zločina, ali mu pamćenje otežano funkcionira kad se treba prisjetiti tko je osvojio daleko najveći broj brodova. Premda sve pomalo izgleda smješno činjenica je da se o tomu strahovito ozbiljno raspravlja. O čemu se zapravo radi?

Ništa nije SVETO osim LETICE postulat je sukladno kojem se ponaša admirala HRM Svetu Leticu. Da to nije tako vjerojatno bi trebao prozboriti i poneku riječ, koje nikako da se prevale preko njegovih usana. On u Lori kaže da smo u vrlo kratkom vremenu stvorili ovo što danas možete vidjeti. A tko je to stvorio? Netko jest, mali zeleni su još uvijek u sferi znanstvene fantastike da bi oni to uradili. Dakle uradili smo mi, na razini naroda. Svatko ima u tomu zasluga, ali ruku na srce netko više, a netko manje i tu se nema što kriti. Zato kada se rade prve svečane smotre i kad

se naglašava početak onda treba reći i istinu. A to znači, kako kaže predsjednik šibenske općinske vlade mr. Josip Juras — Šibenčani su zarobili 34 ratna broda različitih tipova. Egzaktan i provjerljiv podatak. To zna i admirala Letica, međutim šuti, kao da je toliko teško javno pohvaliti Šibenčane zbog toga ili pokuditi ako drži da treba, a ne se skrivati iza uopćenih fraza. Nije riječ o stvarima, već o ljudima od krvi i mesa koji su riskirali vlastite živote da bi ti brodovi na čast HRM bili zarobljeni. Zar je šutnja odgovor na podvig? Ispada da upadamo u boljeviziranje, samohvalisanje i veličanje zasluga, a prosudite sami je li baš tako. Pa Zadrani dižu prašinu oko osnivanja tj. "rodilišta" HRM pozivajući se na tri ribarska broda i strahovito se ljute jer drže da su nepravedno zaobiđeni trudeći se da dokažu da su prvi, pri čemu se zaboravljaju samouputati a gdje ste bili posli-

je. Što ste učinili? Posebno čudi izjava pukovnika Mate Viduke koji je upravo u ruhu boravio u Šibeniku i svojim očima mogao vidjeti što se doista događalo. Pa, pogu, svi su imali svoja Zečeva, Žirje i brodove bivše JRM, mogli su i Spiličani i Zadrani. Ako se netko ima pravo ljutiti na admirala Letica to su Šibenčani. Da bi Zadrani rekli da se Zadar opet obilazi. Stvarno, nije jasno tko tu koga obilazi.

Ovo nema nikakve veze s budućim ustrojem HRM. Pretpostaviti je da će se ona razviti u suvremenu ratnu mornaricu i zadovoljavati svjetske standarde. Ovdje je reč o zaslugama u domovinskom ratu, i tu treba reći, najmanje što se može učiniti, istinu premda se nekima ne sviđa. Na ovu krajeva to je rekao i predsjednik hrvatske vlade, a ministar Rudolf Dobrović kazao: "Moj će osobni prijedlog biti da sjedište Obalne straže bude u Šibeniku, koji je ujedno centar Jadrana, a tu su i zasluge Šibenika u domovinskom ratu". I gleda da bi neki prije pregrizli jezik nego tako nešto rekli. Nažalost, suviše ozbiljno da bi bilo smiješno.

Ivica POLJIČAN

U ŽARIŠTU

VRAĆANJE ŽIVOTA

Uz zajednički napor za povratak života na privremeno okupirana i razrušena područja, valja istaći da je prevladalo i zajedničko mišljenje o potrebi konkretnog programa za povratak prognanika, a isto tako i zajedničkoga nastupa na razini Republike za izgradnju objekata infrastrukture i privrede buduće županije Šibenik

ako rat diljem Hrvatske bjesni i odnosi nove žrtve, u prvi plan izbijaju nova pitanja i zadaci koji se postavljaju pred Vladu i sve ostale čimbenike života i rada od Republike pa do svakog mjeseta. Prvenstveno se to odnosi na organizaciju povratka prognanika i osiguranje kakvih takvih uvjeta za oživljavanje ratom opustošenih selja i gradova od Baranje do Konavala.

Sve to treba programirati i realizirati u uvjetima kojih će nastati uspostavom kontrole snaga UN na kritnim područjima i povlačenjem okupatorskih snaga s privremenim zauzetim dijelovima naše zemlje. Premda još nema preciznih odrednica oko termina potpunog povlačenja sa čitavog teritorija Republike Hrvatske pa i rasporeda mirovnih snaga UN, moramo već sada intenzivno raditi na pripremi za povratak našeg pučanstva i koliko je to moguće normalizirati životu tamo gdje je još uvijek čizma srbočetničke soldateske.

Budući da se ti zadaci najzbiljnije postavljaju na području naše općine, a posebice subregije i buduće županije, sastali su se čelnici općina i HDZ-a Šibenika i Driňa s ciljem da se zajedničkim snagama prirene ovom, reklo bi se, sudobnosnom poslu. Skup je održan 18. ožujka u organizaciji vladajuće stranke, a dnevni red se uglavnom koncentrirao oko dva pitanja — pripreme za povratak prognanika i ukupna suradnja ovih susjednih općina. Kakva je trenutna situacija na ovom području najbolje svjedoče iznese-

ni podaci iz procjene ratne štete. Uništeni najvećim dijelom privredni kapaciteti Šibenika, stambeni objekti, kulturni i sakralni spomenici te okupirano i uništeno područje najvećeg dijela bivše općine Skradin — teško je to uopće iskazati nekom sumom novca. Blokirane prometnice i izravna opasnost od neprijateljske artillerije blokiraju i gušu onaj dio privrednog života čiji su objekti i oprema preživjeli razaranja. Dvanaest tisuća onih kojih su ostali bez igdje ičega obitava na području Šibenika, što iziskuje dodatni angažman onemogočog grada i općine.

Što se Driňa tiče situacija je još teža. Gotovo čitava općina je okupirana, a ono što nije pretvoreno je u žestoko bojište od Svilaje do mjesta gdje se sastaju Krka i Čikola. Privrede i zaposlenosti uopće nema — radi samo jedno poduzeće, a to je 142. i dio 113. brigade u kojoj su zaposleni Driňani, kako slikovito reče jedan sudionik u raspravi. Sedamnaest tisuća žitelja čeka na povratak. Gdje će se vratiti, što ih čeka i tko im jamči sigurnost — pitanja su koja potiču raspravu i traže sigurne i promišljene odgovore kako se tragedija ne bi ponovila. Čelništvo općine privremeno stacionirano u Unešiću pokušava, uz pomoć ljudi koji su dugim procesom raseljavanja iz ovog pitomog kraja raseljeni diljem Lijepe naše i svijeta, stvarati preduvjete za povratak. Ako smo neorganizirano napuštili svoje domove, ne smijemo se neorganizirano vraćati i time izazvati veće zlo i pogibelji nego u samom ratu,

kazano je u raspravi.

Šibenska i drniška općina kao rijetko koje područje čine jednu prirodnu cjelinu, koju dosad, načinost, nismo pretvorili i u jedinstvenu gospodarsku i infrastrukturnu cjelinu. Ima li smisla u ovim momentima i uvjetima razgovarati o zajedničkim razvojnim planovima? Ovo pitanje je izazvalo disonantan tonova — od onih da je to sada bespredmetno do onih koji smatraju da je baš sada vrijeme temeljitog zaokreta. Valja istaknuti da je prevladalo mišljenje o potrebi izrade konkretnog programa i operativnog plana za povratak prognanika, a isto tako i o potrebi zajedničkog nastupa na razini Republike za izgradnju objekata infrastrukture i privrede buduće županije Šibenik.

U programe priprema za osiguranje minimalnih uvjeta za planski povratak, treba uključiti sve stručne službe i javna poduzeća koja i inače prema sadašnjem ustroju jedinstveno djeluju na ovom području. To se prije svega odnosi na uključivanje Civilne zaštite, centra za socijalni rad, Medicinskog centra, veterinarskih službi, Hrvatske elektroprivrede, HPT, Vodovoda te nadležnih općinskih organa kao što su sekretarijati za uređenje prostora i komunalnih poslova, sekretarijati za privredu i sekretarijati za društvene djelatnosti.

Mi smo odgovorni za ovo područje i nito umjesto nas neće raditi na ovim pitanjima, istaknuo je u raspravi magistar Božo Erlić predloživši i koordinatoru za sve ove ak-

tivnosti oko priprema za povratak prognanika. Prihvaćeno je da tu budu sekretari sekretarijata društvenih djelatnosti općine Driňa i Šibenik. Hvalevrijedna je i inicijativa o zajedničkom planiranju razvoja ovog jedinstvenog područja. Krka je zajednička nit koja povezuje ove općine, a izgradnja cesta i aerodroma Pokrovnik je od sudobosnog značenja i za Driňi i za Šibenik. Isto tako je prevladalo mišljenje da je upravo sada vrijeme za dugoročne zajedničke planove jer smo na početku jednog novog razdoblja. Sad je primjera da odbacimo ono što je nerentabilno i udarimo temelje perspektivnim djelatnostima kao što su turizam, pomorstvo, poljodjelstvo, industrija kamena i sve ono u čemu ovaj kraj ima komparativne prednosti.

Na inicijativu predsjednika Izvršnog ţa općine Šibenik Josipa Jurasa na tim radnicima će raditi izvršna vjeća objavljajući u kontinuiranim susretima. Isto tako će jedinčka delegacija posjetiti Vladu Republike Hrvatske kako bi je upoznali s ovim novostima i zatražili pomoć i koordinaciju na razini Republike za realizaciju dogovorenih

Na kraju bismo sa zadovoljstvom kaže da je konačno došlo vrijeme za cijelo sagledavanje u planskim dokumentima o jedinstvenog i rijetko atraktivnog području od Kornata do Dinare. Ovo je jedan od ključnih stupova i za učvršćenje moderne hrvatske države.

Ivan BUR

Preplata na list za tri mjeseca 260, za pola godine 520 a za godinu 1040 dinara. Za inozemstvo dvostruko — žiro-račun 36400-603-976 kod SDK Šibenik. Rješenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fiziku kulturu SR Hrvatske, broj 2829 I-1978. "Šibenski list" osloboden je osnovnog poreza na promet.

OGLASI:
1 cm/1 stupac 50 dinara. Mali oglasi, obavijesti gradana i posebne usluge regulirani su po posebnim cjenikom.

TISAK:
"Slobodna Dalmacija" Informativne djelatnosti, p.o. Split.

VISOKI GOSTI U ŠIBENIKU

KAKO OBNOVITI GOSPODARSTVO

Razvoj turizma, pomorstva, brodogradnje te marikulture trebaju biti najvažniji u obnovi ratom uništenog šibenskog gospodarstva. To su u razgovoru s čelnicima Skupštine općine Šibenik i saborskim zastupnicima iz šibenske općine, kazali predsjednik Vlade Republike Hrvatske, Franjo Gregurić i ministar pomorstva, Davorin Rudolf, koji su 13. ožujka boravili u Šibeniku. Potvrdili su da Šibenik zaslužuje biti sjedištem obalne straže koja će biti osnovana najkasnije do rujna ove godine.

Šibensko gospodarstvo pretrpjelo je golemu ratnu štetu. Izravna šteta procjenjuje se na više od 600 milijuna njemačkih maraka. Šibenska privreda završila je prošlu godinu sa čak 12 puta većim gubitcima nego godinu prije. Uz to kazao je Josip Juras, predsjednik općinskog Izvršnog vijeća prilike u gospodarstvu su alarmantne. Kako ga obnoviti? Na sasvim drukčijim

osnovama nego do sada — stav je Vlade Republike Hrvatske. To znači okrenuti se turizmu, pomorstvu, brodogradnjom, razvoju otoka. Kada je o turizmu riječ rezultati se očekuju već ove godine, kazao je predsjednik Gregurić. Na ovom području trebalo bi ostvariti barem 40 posto od prošlogodišnjeg broja noćenja. Hotele treba pripremiti za sezonu a prognanici iz njih moraju biti premješteni — kategoričan je bio predsjednik republike Vlade s dva krupna industrijska poduzeća, TLM-om i TEF-om, koji su do sada bili nositelji zapošljavanja i proizvodnje u šibenskoj općini, prema mišljenju predsjednika Gregurića, trebalo bi taj primat izgubiti. Ulaganje stranog kapitala, međunarodni krediti i pretvorbe vlasništva bit će osnovni izvori novca u obnovi gospodarstva. Davorin Rudolf, ministar pomorstva govorio je o jadranskoj orientaciji Hrvatske u koju se uključuje i šibenska

općina. Za to uvjeti već postoje. Značajan subjekt je »Slobodna plovidba«, potom »Remontno brodogradilište« Šibenik koje se, uz poslove za Hrvatsku ratnu mornaricu, mora okrenuti tržišnom poslovanju. Gospodin Rudolf je najavio da će Vlada Republike Hrvatske nastojati u trajektnim veze s talijanskim obalom uključiti i Šibenik. Podržao je i zahtjev Skupštine općine da Šibenik bude sjedište obalne straže koja će kao civilna služba biti osnovana najkasnije do rujna ove godine.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske, Franjo Gregurić i ministar pomorstva Davorin Rudolf, odali su priznanje Šibenčanima za zasluge u domovinskom ratu. Šibenik je napravio puno više od drugih gradova na hrvatskoj obali kazao je Gregurić i moći će nositi epitet grada heroja. Ugleđeni gosti iz Republike posjetili su i hrvatske branitelje u Velikoj Glavi i Dubravicom.

DIANA FERIĆ
Snimio: V. Polić

IZVACI IZ IZLAGANJA dr. FRANJE GREGURIĆA, PREDSJEDNIKA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

O PROGNANICIMA I OVOGODIŠNJOJ TURISTIČKOJ SEZONI

— Mi želimo što prije osigurati našim turističkim poduzećima normalne uvjete rada uvažavajući i to da veliki dio prognanica i izbjeglica koji su sada smješteni u turističkim objektima treba što prije smjestiti u druge objekte ili vratiti njihovim kućama. Mi nećemo moći tolerirati da prognanici u hotelima čekaju da budu ugošćeni, jer ako je teško svima nama onda i oni moraju shvatiti da niko od njih nije gost koji mjesecima može biti dvoren u hotelima, već moraju i oni podnijeti dio tog tereta i pomoći da troškovi njihova boravka u hotelima budu što manji i da što prije idu svojim kućama. Nismo mi tu, u državi, zaduženi samo da osiguramo uvjete nego je i svaki gradanin dužan toj državi dati maksimum da nam svima bude što lakše. Ovo su dosta teške ocjene ali one su da-

nas tu i mi tražimo da se u roku od mjesec dana hoteli osposebe za prihvatanje turista, jer mi moramo početi ponovo stvarati novu vrijednost. Prognanici moraju shvatiti da više nema tko financirati njihov boravak u hotelu. Ja moram reći da nisu svi prognanici takvi da iskoristavaju svoj boravak u hotelima. Mnogi su se recimo uključili u poljoprivredne radove, obrezuju vinograde na poljoprivrednim dobrima, brali su kukuruz i slično. S druge strane, imamo slučajeva da neke hotelske kuće nastoje zadržati prognanike jer tako imaju osiguran koliki-toliki izvor prihoda jer mi troškove boravka prognika plaćamo. Međutim, mislim da im je to kratkoročna politika jer na tome se ne gradi sigurnost i perspektiva sutra kada dode mir.

O TLM-u i TEF-u

— Mislimo da biste u ovom razdoblju obnove, vi u Šibeniku, trebali najprije pogledati što učiniti s vaša dva krupna gospodarska poduzeća TLM-om i TEF-om koji su do sada bili nositelji zapošljavanja i proizvodnje, a koji to više na taj način ne mogu niti smiju biti. Čini mi se da je ispravno vaše nastojanje da se u TLM-u do maksimuma iskoristi prerada aluminija i da se asortiman prerade proširi. A za ostalo, mislim da će Šibeniku trebati više čistijeg zraka i programi koji će valorizirati turizam, povijest, kulturu i prirodu i čisto prerađivačku industriju i na taj način omogućiti Šibeniku novi iskorak. Ja ne gledam više problem »Elektrolize« samo s aspekta velike potrošnje energije, nego gledam čitav taj lanac od proizvodnje boksita pa glinice, dobivanje primarnog

aluminija njegove prerade i konačan proizvod — foliju, profile... Voljeli bismo da prodajemo foliju, profile ili prozore, jer je to najviša faza obrade isto kao što bismo voljeli da ne prodajemo kukuruz nego da izvozimo meso. Osnovna politika TLM-a mora biti njegovanje prerade aluminija jer ta prerada je novac. Mi boksita nemamo, prema tom glinici moramo kupovati. Nalazišta kod Obrovca, ono malo što ih ima, nisu ekonomski isplativa pa se više isplati uvoziti boksit iz Indije ili negdje drugdje. Mi se vrlo brzo zajedno s vama iz Šibenika moramo opredjeliti i za TLM i za TEF jer te odluke nisu kratkoročne nego dugoročne. Nije problem u zapošljavanju nego je važno da se struktura proizvodnje u TLM-u i TEF-u promjeni što kvalitetnije i da se spriječi daljnje devastiranje prostora grada Šibenika.

KRONIKA

Općinskoj upravi za imovinsko-pravne odnose do sada je pristiglo oko 1300 zahtjeva za legalizaciju bespravno podignutih objekata na državnom zemljištu. S obzirom na to da na području šibenske općine ima više od 5 tisuća takvih objekata, može se govoriti o malom broju zahtjeva. Prema riječima Ivana Vukšića, direktora spomenute Uprave, razloge treba potražiti u općoj besparici, odnosno nemogućnosti građana da plate ukupnu naknadu za dodijeljeno zemljište zajedno s troškovima postupka. Jer, bez obzira na ratnu situaciju cijena zemljišta na području šibenske općine još uvijek je izuzetno visoka. Osim toga, najveći dio bespravno podignutih objekata nalazi se u ratno zahvaćenom zagorskom dijelu općine. U posljednje vrijeme, međutim, povećan je broj zahtjeva s područja Dubrave, Birmja, Danila Gornjeg i Vrpolja. Vlasnici građevinskih parcela na tim područjima žele što prije legalizirati svoje objekte s razloga što se nalaze na vrlo atraktivnom području — uz prometnice, ali i zbog neriješenih međusobnih odno-

sa — prilaznih putova, izgradnje infrastrukture i ostalih komunalnih objekata. Što se, pak, tiče društveno-pravnih osoba u Općinsku upravu za imovinsko-pravne odnose, stiglo je do sada tek nekoliko zahtjeva za legalizaciju, iako prilikom pretvorbe vlasništva zemljišno-knjizno stanje mora biti čisto. No, niti poduzeća nisu u mogućnosti platiti visoku tržišnu cijenu zemljišta, jer se uglavnom radi o objektima izgrađenim u gradu i na atraktivnim područjima priobalnih mjesnih zajednica.

Prema nepotpunim podacima šibenske podružnice SDK i u siječnju ove godine nastavljeno je pad osobnih primanja zaposlenih. Plaću se nominalno porasle, ali su realno pale za oko 36 posto. Podaci u usporedbi s posljednjim mjesecom prošle godine još su nepovoljniji. Čak i nominalno, primanja zaposlenih bili su za 5 posto manja a realno, plaće su za porastom troškova života kaskale nešto manje od 60 posto. Treba izdvojiti i podatak da je stopa rasta mase sredstava izdvojenih za plaće bila dosta neujednačena, te da se u nekim poduzećima kasnilo s isplatama ili zaposleni plaće nisu uopće primili. U istom razdoblju, krajem siječnja na računima pravnih osoba bilo je

znatno više slobodnih sredstava nego u prosincu prošle godine a smanjen je i ukupan iznos nepodmirenih obveza.

Ravnatelji osnovnih i srednjih škola, raspravljali su 13. ožujka o nastavku školske godine i rješavanju aktualnih pitanja. Božo Erlić, sekretar Sekretarijata za društvene djelatnosti govorio je tom prilikom o trenutnoj sigurnosnoj situaciji, a o početku nastave, rekao je Erlić, bit će govor na ponovnog sagledavanja aktualne situacije. Inače, nastava bi u ovoj školskoj godini prema dosadašnjim dogovorima ravnatelja trebala potrajati do 3. srpnja s tim da sve subote budu radne. Ako ne bude više prekida, učenici bi apsolvirali oko 80 posto građava dok bi se ono najačajnije iz preostalih 20 posto moglo prenijeti i u narednu godinu. Maturanti i učenici osmih razreda završit će nešto ranije ovu školsku godinu s tim što će i njihovi upisi biti pomaknuti na početak rujna, odnosno kraj kolovoza. Po prvi put u Šibeniku bi se organizirali i pripremni seminari za buduće studente po ugledu na veće gradove koji imaju fakultete. Ako nastave ne bude u tjednu što je za nama, ponovo će se organizirati predavanja na Radio-Šibeniku.

Nova pošiljka humanitarne pomoći u medicinskoj opremi, sanitetu i hrani stigla je u Šibenik. Pomoć je prikupljena preko Hrvatskog uredu, sjedište kojeg je u kanadskom gradu Vancouveru, a posredstvom »Naftapline« iz Zagreba. Zahvaljujući preporuci Ministarstva zdravstva te je izuzetno vrijedna pošiljka upućena upravo Šibenskom Medicinskom centru. Treba i ovom prilikom spomenuti zagrebački Odbor za pomoć šibenskom kraju i Krčansku narodnu stranku, koji su se, također, angažirali da ta pošiljka stigne u Šibenik.

U Vodicama je 16. ožujka izabrano rukovodstvo Demokratskog saveza Albanaca Hrvatske za Dalmaciju. Za predsjednika je izabran prof. Hil Prenkpalaj. Drugog dana, također u Vodicama, održana je konferencija za novinare na kojoj je nazočan bio Tom Berisha, predsjednik stranke i njegov suradnici, članovi predsjedništva DSAH-a. Na konferenciji je, između ostalog, rečeno kako su Albanci u Hrvatskoj zadovoljni svojim statusom, ali upozoravaju na pojave pojedinačnih istupa u kojima se nazivaju uljezima, te u kojima se govor u tomu kako samo misle na zaradu a kako se nisu uključili u oružanu borbu za slobodu Hrvatsku. Na konferenciji je otvoreno za-

racije i istjerati neprijatelja iz cijele Hrvatske ili dobitvenu međunarodnu arbitražu u rješavanju tek krize prihvatali smo ovo drugo. Računali smo, da bi nas nastavak rata osim novih materijalnih stradanja, koštalo između 13 i 15 tisuća ljudi. Mi tu hrvatsku mladost ne možemo pokloniti i žrtvovati ako možemo isti cilj, a to je potpuno oslobođenje Hrvatske, postići za godinu dana mirnim putem. Drugi je razlog da mi rat ne možemo dugo izdržati, ekonomski. Zbog toga smo prihvatali dolazak mirovnih snaga u Hrvatsku u želji da se što prije stvore uvjeti za normalan rad, život i povratak prognanika i izbjeglica svojim kućama. Što očekujemo od 1992. godine. Smatramo da prekidom rata možemo brzo započeti obnovu ali i mijenjanje gospodarske strukture koja bi trebala valorizirati sve ono što imamo kao komparativnu prednost. Moramo početi drukčije razmišljati o tomu kako živjeti, stari klišei više ne važe.

traženo da Vlada RH prizna Republiku Kosovo, a po njenom završetku Tom Berisha sastao se s čelnicima šibenske općine u kojoj Demokratski savez Albanaca ima oko 350 svojih glasača.

Cijena vode od 18. ožujka je veća za 52 posto, dok će se prostorni metar vode naplaćivati 26, a održavanje vodomjeru 49 dinara mjesečno. S tim se zahtjevom šibenskog »Vodovoda« suglasilo Izvršno vijeće SO Šibenik, koje nije imalo primjedbi niti na zahtjev da se premještanje nepropisno parkiranih vozila ubuduce naplaćuje 1500 dinara a pokušaj premeštanja 500 dinara.

Hrvatska ratna mornarica rođena je u Šibeniku, a onima koji tvrde suprotno treba ukazati na činjenice, i ne samo njima, već i Saboru i cijeloj hrvatskoj javnosti — rekao je Josip Juras, predsjednik Izvršnog vijeća SO Šibenik, na sjednici održanoj 18. ožujka, kad informaciju o aktualnoj sigurnosnoj situaciji na području šibenske općine. Tročlana grupa, odlučeno je, staviti će sve na papir — sve relevantne činjenice i informacije o aktivnostima Šibenčana od 30. svibnja prošle godine do rujanskog rata. Zadatak da to podastre Saboru dobio je Zdravko Stančić.

NA STONSKOM RATIŠTU U POSJETU HAUBIČKOJ POSTROJBI MJEŠOVITOG ARTILJERIJSKOG DIVIZIONA 113. ŠIBENSKE BRIGADE

ŠIBENSKI TOPOVI ZA LEGENDU

„ŠIBENSKI“
NA MJESTU
DOGADAJA

Kad je, u teškim ratnim prilikama, tijekom prosinca prošle godine na stonskom ratištu trebalo zaustaviti prodor četničkih i jugoarmijskih snaga, za Glavni stožer Republike Hrvatske nije bilo dileme. Tamo treba uputiti Šibenčane, glasilo je naredenje pristiglo 5. prosinca, iako se nije precizno znalo za mogućnosti jedinice koja će biti upućena na taj dio hrvatskog ratišta.

Bez obzira na sve to izbor je pao na postrojbu pod zapovjedništvom gospodina Marka Rajčića, koja se nalazila na položaju u okolini Šibenika i do tada nije borbeno djelovala. Zapovjed za pokret napisana je u 18 sati iste večeri kad je dat na log od strane Glavnog stožera, a već u 20 sati jedinica je krenula na marš pod uvjerenjem da se ide u Split. Tek izlaskom na magistralu kod Njivica jedinica saznaće da u naredbi stoji da je upućena na širi rajon Opuzena, a o kakvoj se organizaciji radio govor i podatak da je go-rivo uzeto na benzinskoj crpkici u Kaštelima plaćeno iz vlastitog džepa boraca, jer se ispostavilo da rezervoari kamiona nisu napunjeni za put na koji su upućeni. Ipak, jedinica je već sljedećeg jutra oko 6 i 30 sati stigla u okolicu Opuzena sa dvije haubice 155 mm, sedam tona municije i jednim kombiljem za opskrbu i odmah upala u žestok neprijateljsku vatru. Brzim manevrom jedinica je povućena malo unazad i pod gotovo neizdrživim uvjetima, iscrpljeni od putovanja, promrzli i gladni šibenski artiljeri započeli su sa ukopavanjem na svom borbenom položaju. Već u 14 sati i 30 minuta tog istog dana iz šibenskih haubica grunula je prva granata prema neprijateljskim položajima. Vatreno djelovanje ove jedinice nastavilo se do 18 sati kad je nastupilo zatišje i tog trenutka šibenski topnici ispisali su najljepše stranice svoje povijesti, povijesti svoje brigade i jednostavno ušli u — legendu.

Rezultati ostvareni tog dana bili su iznad svih mogućih očekivanja. Ljudi, koji su se nalazili na osmatračnicama i dojavljivali o učincima šibenskih haubica, plaćući od sreće izvještavali su da je neprijatelj natjeran u bijeg. Po prvi put na tom ratištu ljudi su vidjeli kako se lomi kičma agresoru, kako se ta silna mašinerija zaustavlja i nema hrabrosti da krene naprijed. Zahvaljujući vatrenoj moći haubičke postrojbe mješovitog artiljerijskog diviziona 113. šibenske brigade prodor četnika i jugoarmade zaustavljen je na komunikaciji Cepikuće — Visočani — Smokovljani. Od tog udarca neprijatelj se nije više nikad oporavio, a vjerojatno i neće, jer se od tada nije pomakao niti jedan metar unaprijed. I to je legenda koja se već danas prepričava po pitoreskoj dolini Neretve, po selima Herceg-Bosne i južnog dijela dalmatinskog ratišta.

Sedam dana primirja, koji su potom uslijedili, naši artiljeri iskoristili su za ukopavanje i još veće osiguranje svog položaja. Premda su velika hladnoća, nedostatak hrane, opreme i odjeće uvelike ometali taj rad i umanjivali elan boraca svi zadaci izvršeni su do kraja. Novi udarci neprijatelja uslijedili su 12. i 13. prosinca. Udarali su žestoko po nama, reći će nam kasnije zapovjednik Rajčić i njegovi artiljeri, ali mi smo još žeće i preciznije uzvraćali. Među našim borcima nije bilo mrtvih niti ranjenih, a koliko smo uspjeli saznati u neprijateljskim redovima ih je bilo. Do novih okršaja došlo je pred sam Božić, kad je jugoarmija pokušala nov prodor, ali i tada biva zaustavljena žestokom paljbom iz šibenskih haubica. Od tog vremena na ovom ratištu nema artiljerijskih obračuna, no šibenski topnici budno motre sve pokrete neprijatelja spremni odgovoriti preciznije i žeće no ikad.

Do Straduna i nazad

Ova haubička postrojba iz Šibenika trenutno je stacionirana u dubokom zaledu stonskog ratišta i živi uobičajeni vojnički život, ali motivirana silnom željom, koju će vam svaki spremno izreći „da se jednog dana nademo na Stradunu, pojpijemo kavu, popišamo u more i vratimo kući“. Zapovjednik Marko Rajčić izuzetno je zadovoljan dosad postignutim, a u svoj najveći uspjeh ubraja to što dosada nitko od njegovih vojnika nije bio ozlijeden, premda je bilo žestokih obračuna i teško se radilo. Ne bez ponosa on će nam kazati da je andol jedini medikament kojeg je neki od boraca zatražio.

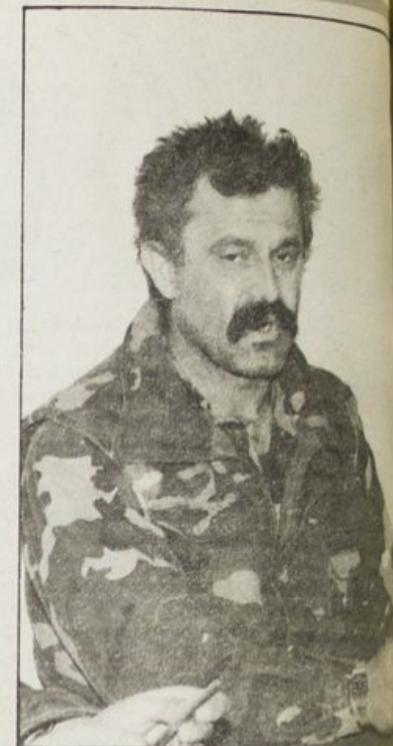
Ljudi, koji su se nalazili na osmatračnicama i dojavljivali o učincima šibenskih haubica, plaćući od sreće izvještavali su da je neprijatelj natjeran u bijeg. Po prvi put na tom ratištu ljudi su vidjeli kako se lomi kičma agresoru, kako se ta silna mašinerija zaustavlja i nema hrabrosti krenuti naprijed. Zahvaljujući vatrenoj moći haubičke postrojbe mješovitog artiljerijskog diviziona 113. šibenske brigade prodor četnika i jugoarmade zaustavljen je na komunikaciji Cepikuće — Visočani — Smokovljani.

omogućilo izvanrednu preciznost. Pored toga on je počeo raditi i posebnu municiju za svoje haubice i mora se priznati da ovakvi ljudi nama služe za primjer, te podižu ugled Hrvatske vojske.

A što kažu oni koji su najzaslužniji za ono što je dosad postignuto na ovom ratištu — obični vojnici, artiljeri, ljudi koji su se preko

Granata za haubicu teška je 42 kilograma od čega je 10 kilograma eksploziva

M. Rajčić

A. Volarević

L. Džanko

noći našli u jednom posve drukčijem svijetu o kojem, vjerojatno, prije nekoliko godina niti sanjali? Reći će vam »eto, dobro je, pomisli dosadno jer se ništa ne događa, a ova udaljenost od kuće teško pada«. Jednako tako s nešto skrivenom gorčinom pričaju da ih je matična 113. brigada gotovo zaboravila, a od silnih obaveza poput onog da će im donjeti televizor u uniforme nema ništa. »Da nam don Ljubo Pavlini pribavio rezervne uniforme još bismo hodali u svojoj odjeći,« tvrde uglaš, a zatražili su da napišem kako im iz brigade nisu bili vrlo poslati ni jednu nogometnu loptu, iako u blizini imaju odlično igralište.

Danas junaci, sutra obični ljudi

Petar Šišak iz Dubravica, zbog bujne kosе dobio je nadimak Helga, u Hrvatskoj vojsci se

nalazi od kraja lipnja prošle godine, a među artiljerije se uključio polovicom studenog u Šibeniku. Simpatični Pero nam govori:

— Bio sam u Dubravlicama dok je bilo nešto pogrešno, onda mi je dozvoljeno i došao sam ovde. Da je u selu bilo sve kako valja nije mi bilo otišao, sigurno bih ostao kod svoje uče. Pero nadalje govori kako ga bole priče da e njegovi mještani nisu uključili u borbu za Hrvatsku i iznosi nam podatak da je od 860 učenika Dubravica njih 96 otišlo u Hrvatsku vojsku.

— Ma za sve je krv Niko Laća, predsjednik izvršnog štaba u Dubravlicama, uključuje se razgovor Darko Jurić. Zbog Laće mnogi su tišili, a jedini kojemu se možemo zahvaliti je Ido Gundić, sigurno najzaslužniji što Dubravice nisu pale. Iako je bio najstariji među nama, učenici nas je kao rođenu djecu.

Darko je ogorčen i na svoje susjede Rupljane i moli da zapoštemo kako bi bilo "bolje da oni brane Rupe nego da pričaju preko Radio-Šibenika da su obranili Dubravice. Razbjeljali su se, Rupe su pale, a te 'velike ustaše' čak su poručile dr. Franju Tuđmanu da dođe u Rupe ukoliko se u Zagrebu osjećane sigurnim."

Za razliku od Darka i Pere, Boris Maretić, zvani Bore Gitar, tvrdi da mu je osnovni motiv za dolazak u ovu artiljerijsku jedinicu bio — poziv.

— Cijeli vojni rok ja sam ti svirao u hotelu,

DOBRI LJUDI

— Mnogim dragim ljudima ovog kraja zahvalni smo za sve što su nam pružili u prvim danima našeg boravka ovde, kaže M. Rajčić. To se posebno odnosi na don Ljuba Pavića, koji je dolazio na naš položaj i pomogao nam koliko je mogao. Ne možemo zaobliti niti osoblje hotela »Narona« iz Metkovića na čelu s direktorom Ložićem, a posebno smo zahvalni i gospodinu Fulinu i našem Mati, mesaru iz Metkovića. Želim istaknuti sasvim korektnu suradnju s artiljerima iz Ploča s kojima smo odigrali i jednu nogometnu utakmicu, a zahvalnost dugujemo i nekim ljudima iz općine Neum i zapovjedništvu Sektora Dubrovnik. U posebno lijepom sjećanju nosimo i g. Zdravku Klančiću zapovjednika bataljuna iz sastava 114. brigade koji nas je ovde dočekao, ističe Rajčić.

N. URUKALO
Snimio: Radovan GOGER

Dio artiljerijske jedinice iz Šibenika na stonskom ratištu: Lalić, Kunčić, Maretić, Dražić, Guberina, D. Jurić, Šišak, Rajčić i J. Jurić

To je jedna od ubojitih haubica kojima su Šibenčani zaustavili prodor četnika i jugovojske

kaže Boris, i nikad ranije nisam vido haubicu. Ovo mi je prvi susret s artiljerijom u životu i mogu ti reći da nakon vatrenog krštenja mislim kako je puno bolje svirati na gitari. Ako me pitaš o mojoj posebnoj želji — hoću kući što prije.

Međutim, Branko Dražić, rodom iz Čonopije pokraj Sombora, stari je artiljerac. Prije rata radio je kao tokar u Remontnom zavodu u Šibeniku, a sada mu je znanje stečeno u vojski na haubicama 152 mm dobro došlo. Trenutno je zapovjednik posade i jedino mu je želja napraviti ono, već spomenuto, na Stradunu.

Josip Guberina, poznatiji pod ratnim, konspirativnom imenu Ekola, u potrazi je za činom natpotnika. Veći da je sada potnik, ali ima primjedu da ga zapovjednik ne želi unaprijediti u viši čin. Guberina je u jedinicu od njenog formiranja i misli da će u njenom sastavu ostati do kraja rata. Inače, kad se ne zeza, odnosno dok ratuje, skida koordinate i ostale elemente potrebne za precizno gađanje haubice.

I svi ostali iz ove ekipe dragi su ljudi koje je vihor ovog krvavog rata odnio daleko od kuće. Mlađani i puni optimizma potvrdit će da im nije teško i da upocene nije loše biti artiljerac, posebice u ovoj postrojbici. Zvonko Kunčić je bio ratnik u skradinskom zaledu i sad se nastoji uklopiti u novu sredinu. Aleksandar Lalić je to već postigao, ali tvrdi da ne može biti zadovoljan dok ratuje. Želi ovaj posao što prije privesti kraj i potom živjeti kako mlađom čovjeku i dolikuje. Tim željama se svim srcem pridružuje i Željko Kallnić iz Solina, jedan od rijetkih u ovoj postrojbici koji nije iz Šibenika. Ovaj tridesetogodišnjak možda više od bilo kog drugog želi povratak kući, jer tamo ga čekaju (pazi sad!) petoro djece i supruga, a Jadran Jurić (»uvjerio sam se da je haubica močno oružje«), Ivan Vitalia iz Brnjice (»jedino je moj posao — računač — ovde deficitaran«), te Zorislav Mudronja iz Murtera (»ocjena ekipe — odlični — zapovjednik, super«) ljudi su pred kojima tek stoji budućnost. Svima njima kao i onima koje prilikom ovog posjeta nismo zatekli na položaju, jer su se nalazili kod svojih kuća na odmoru, mnogi ljudi stonskog ratišta puno toga duguju. Nije niti malo pretjerano kad kažemo da smo o šibenskim artiljerima slušali prave hvalospjeve i možda je to najveći uspjeh što su ga oni ovde ostvarili. Oni danas dolista jesu junaci ovog ratišta, a ako Bog da, već sutra ponovo će biti obični ljudi iz naše svakodnevice. Nadajmo se samo da tada za njima neće hodati Božo Malević s tečom ržota kao onda kad su ovde prvi put došli.

N. URUKALO
Snimio: Radovan GOGER

IZ JADRANSKE BANKE ŠIBENIK

SMJELIJE U OBNOVU I RAZVOJ

Ranko Petrović, generalni direktor Jadranke banke naš je sugovornik u ovom izdanju aktualne teme. Nije teško dokučiti razloge — banka poput ultrazvuka ili rendgena — vidi pravo finansijsko stanje, kako gospodarstva tako i građana, njihove štednje, zadužnosti pa i osobnih dohotaka. S tim smo zapravo i započeli ovaj razgovor:

— Zbog nesređene političke situacije — kaže nam Petrović na početku — pa i zbog prometne blokade čitav niz poduzeća posebno onih iz turizma, prometa i trgovine već od ranije je bio znatno osiromašen. Napadom na grad 16. rujna dolazi do razaranja i uništenja mnogih privrednih subjekata od kojih su najznačajniji TLM, Luka, Vinoplov, hotel "Punta" i drugi. Direktne i indirektne štete procjenjuju se, kako znate, na oko 30 milijardi dinara. Nekoliko tisuća radnika ostalo je bez posla, a još nekoliko tisuća radi smanjenim kapacitetom. Industrijska proizvodnja smanjena je za 29,6 posto u odnosu na 1990. godinu. Dolazi do višestrukog smanjenja plaća i ostalih primanja te drastičnog pada životnog standarda. Cijene stalno rastu pa se troše rezerve, pada štednja u banci i slično. Građani sve više koriste kredite tekućih računa. Sve se ovo normalno odražava i na poslovanje Jadranke banke kao matične banke ovoga grada, koja je nastojala i nastoji dati što veći doprinos u normalizaciji i prevladavanju nastale krize.

● U čemu je, po vašem mišljenju taj doprinos bio konkretan i stvaran?

— U uvjetima kad je turistička sezona u potpunosti izostala a ostali komitenti banke radili sa čestim prekidima i smanjenim kapacitetima Upovravnji je odbor nastojao izbjegći stečajevi i mogu vam reći da smo u tome sve do sada uspijevali. Sredinom studenoga lani na sjednici Upovravnog odbora tri smo odluke ocijenili prioritetnim. To je bilo osiguranje urednog opskrbljivanja grada i općine osnovnim prehrabbenim proizvodima, otkup svih poljoprivrednih proizvoda na šibenskom području te omogućavanje redovnog nastavka proizvodnje. Na istoj je sjednici Upovravni odbor odlučio svim bančnim komitentima odobriti kredite za iznos njihovih ukupnih dospjelih obvezu što je iznosilo blizu 300 milijuna hrvatskih dinara. Banka je, naime, bila u mogućnosti nabaviti potrebna sredstva od drugih banaka i finansijskih organizacija te NBH, a da istovremeno svoju likvidnost ne doveđe u kriznu fazu, iako je bilo doista teških dana. Ovakvu će politiku banka i dalje voditi dok se prilike ne normaliziraju.

● Imate li kandidata za stečaj?

— Mislim da su trenutno u najgoroj situaciji vodiči "Autoremont" i "Jadrantours". No, "Autoremont" je malo tvrtka i zaduženja su mu takoder mala, a proizvodnja im je gotovo stala. Rekao bih da je u još goroj situaciji agencija "Jadrantours", kako sami priznaju i zbog kadrovske politike koju su godinama provodili. Zaposleni mjesecima ne primaju plaće.

● Kako je s investicijama?

— Važno je napomenuti da smo u ratu napravili novu tvornicu "Reviju" u Bilicama što je, bez sumnje, rijetki primjer. Tvornica je koštala 6 milijuna maraka, a strojevi su kupljeni na lizing u iznosu od dva milijuna maraka za koje je već prva rata plaćena. Očekujemo da strojevi pristignu svaki dan. Tako smo ne samo dobili novu tvornicu nego će se preseljenjem "Revije" omogućiti koначno i realizacija uređenja i obnove hotela "Krka".

● Sto je s osnovnom školom u Vidicima?

— Škola na Vidicima je neprivredna investici-

ja, a mi smo zbog nje čak i progvali na skupštini što po meni nije korektno. No, mislim da je škola potrebna ovom gradu i da na koncu građani izdvajaju za njenu izgradnju. Predložiti ću Upravnom odboru da prihvati odobrenje kredita od 10 milijuna dinara za dovršenje škole unatoč svim problemima koje imamo i kao banka i kao društvo.

● Postoji li po Vama uopće izlaz iz ove finansijske situacije u koju smo zapali dijelom zbog rata a dijelom i zbog ranije politike?

— Izlaz je u pružanju podrške oživljavanju proizvodnje, turizma i naše, u cijelini, pomorske orientacije, zatim male privrede i privatnog poduzetništva. Oko 6 tisuća mladih ljudi čeka na posao i zbog njih treba smjelje otvarati nova radna mjesta u čemu će i naša banka dati svoj doprinos.

● Razgovarati o banci a ne spomenuti njene poslove s građanstvom bio bi ovog trenutka veliki propust. Još bi veći propust bio ignoriranje problema devizne štednje.

— Gradanima je, bez sumnje, poznata Uredba o pretvaranju tzv. stare devizne štednje u javni dug Republike Hrvatske. Tom Uredbom stara devizna štednja od 27. travnja 1991. godine sa pripisanim kamatom za 91. godinu bit će isplaćena u 20 polugodišnjih rata od kojih prva dospijeva 30. lipnja 1995. Kamata se obračunava i isplaćuje 30. lipnja i 31. prosinca svake godine i to u visini od 5 posto godišnje. Za sada građani će moći starom deviznom štednjom kupovati stanove na kojima postoji stanarsko pravo te kupovati dioničice i udjele poduzeća od Hrvatskog fonda za razvoj. Pored toga u ovoj godini Republika može okupiti od građana obveznice, ali samo u tri slučaja — za popravak stambenih i gospodarskih objekata neophodnih za vraćanje prognanika, od građana koji su došli u tešku materijalnu situaciju jer su članovi njihove uže obitelji poginuli ili ranjeni u ratu za obranu Hrvatske te od onih građana koji su

Jadranska je banka odnedavno među onim bankama koje imaju ovlaštenje za obavljanje poslova platnog prometa s inozemstvom i kreditnih poslova s inozemstvom. U tom je smislu Jadranke banka već poslala nekoliko svojih stručnih ljudi na obuku u riječku Varaždinsku banku. Inače, u banci se sada radi na uključivanju u jedinstveni sistem za koji su ovdje već tehnički i opremljeni.

● I još jedna tehnička novost — naime za najdalje mjesec dana svaka će poslovnicu biti opremljena terminalom što će umnogome pridonijeti brzini i profesionalnosti poslovanja.

socijalno ugroženi. Želio bih istaknuti da banke neće imati slobodu u pogledu iznosa koji će se otupljivati već će za račun Republike Ministarstvo financija utvrditi ukupnu vrijednost i onda tu vrijednost rasporediti na banke prema učešću stare depozitne štednje kod, za sada još uvijek, Narodne banke Jugoslavije. Htio bih reći da je pitanjem stare devizne štednje uz ostale nedrada koje su nas zadesile jedno od najosjetljivijih pitanja, jer se tiču svakog građanina. Povjerenje je u banci da ne kažem izgubljeno, ali dobrano poljuljano i trebat će dosta vremena da ga vratimo. Molio bih građane, naše štedište da imaju razumijevanja i da shvate da Republika Hrvatska sada nije u stanju isplati oko 22 milijarde dolara. Osobno mislim da je trebalo biti malo tolerantniji i dozvoliti bankama malo više slobode i samostalnosti. Predlagao sam i u Narodnoj banci Hrvatske da se isplate kamate za 1991. godinu, da se dozvole isplate za troškove liječenja u inozemstvu kao i za nabavu lijekova kojih nema u zemlji, da se dozvole isplate za troškove smrti i pokopa, mjesечne isplate za uzdržavanje štedišta ili članova obitelji kao i za školovanje djece štedišama s niskim placama i mirovinama. Vjerujem da bismo takvim stupom riješili mnoge probleme i bar donekle vratili povjerenje u banke.

● Sto je s novom deviznom štednjom?

— Što se tiče nove devizne štednje one od 27. travnja 1992. naša banka je isplaćuje štedišta u stranoj ili domaćoj valuti po tečaju na dan isplate. Ovo naša banka radi bez odgadanja, jer je devizno i dinarski likvidna.

● Započeli ste i s kreditima za obnovu ratom porušenih zgrada i gospodarstva?

— Da, krediti se odobravaju na rok vraćanja od 5 godina i uz kamatu od svega pet posto s tim da otplata počinje teći od 1. 1. 1993. godine. Za poljoprivredni proizvodnju krediti su također na pet godina ali su godišnje kamate u visini 30 posto od ekskontne stope Narodne banke. Važno je napomenuti da 70 posto sredstava za te kredite osigurava banka, a samo 30 posto Narodna banka Hrvatske iz primarne emisije. Tako će naša banka odobravati te kredite u visini raspoloživih likvidnih sredstava.

J. PETRINA

PRIPAD EUROPE

Prva izjava predsjednika mr. Paška Bubala po dolasku u Italiju — za TV studio Ancone u društvu s direktorom "Ansa" gosp. Franco Chiavegattijem i urednikom lista "Gazzetta d' Ancona" gosp. Andrea Carlonijem

Za vrijeme višednevnog boravka četveročlane šibenske delegacije u Republici Italiji posjećena je oblast Marche, odnosno gradovi San Benedetto del Tronto, Ancona, Macerata i Porto S. Giorgio. Delegaciju su sačinjavali mr. **Paško Bubalo**, predsjednik SO Šibenik, mons. **Slavko Mikelin**, dr. **Ivo Jakovljević** i prof. dr. **Ivo Merlak**. Svrha boravka bila je konačan dogovor i okončanje akcija za bratimljjenje Šibenika sa San Benedettom, iskazivanje zahvalnosti narodu spomenutih gradova i oblasti za svu materijalnu i moralnu pomoć u »domovinskom« ratu hrvatskog naroda za slobodu i suverenost, objasniti genezu nametnutog nam rata, sagledati mogućnost suradnje između dviju obala Jadrana na svim poljima ljudske djelatnosti (gospodarstvo, turizam, zdravstvo, prometne veze, mala privreda, znanost, kultura, sport i drugo) — s posebnim naglaskom na Šibenik i regiju, preliminarno obavijest o namjeravnom sastanku stručnjaka ili grupa stručnjaka u pojedinim interesnim područjima — krajem lipnja u Šibeniku, nabava TV studija za Šibenik, zajednička ulaganja u pogone za proizvodnju bijele tehnike prema programu bankara.

Ötputovali smo 10. ožujka u 9 sati iz Vodica brodom »IRIS« za Rijeku, gdje nas je dočekao naš sugrađanin odvjetnik Miljenko Đurđević i veliki prijatelj Šibenika g. Gino Censori. Nastavili smo put prema Italiji koji je protekao u ugodnom čaklanju poglavito o političkim prilikama i borbi hrvatskog naroda kroz povijest i o mnogim čestitim ljudima koji nisu imali sreću naše generacije da dožive trenutak da žive u samostalnoj hrvatskoj državi.

Oko 22 sata stigli smo u Anconu gdje nas je dočekala grupa ljudi na čelu s g. Francem Chiavegattijem i g. Luigiem Kogojem (vodi podrijetlo iz Slovenije). G. Chiavegatti je novinar agencije »Ansa« (treća agencija u svijetu — prva je Reuter). Otišli smo u njihov TV studio gdje se ujedno tiska lokalni list »Gazzetta d'Ancona« čiji je glavni urednik g. Andrea Carloni.

Proveo nas je kroz prostorije opremljene najsvremenijim uredajima i pri tome nas obavijestio da imaju namjeru poslati opremu za TV centar Šibenik kojom će nam biti omogućeno izravno prenošenje slike iz Šibenika u Zagreb.

Prof. Bubalo je zajedno s g. Chiavegattijem i Andreom Carlonijem snimio TV emisiju u kojoj je

odgovarao na postavljena pitanja, tumačeći našu krvavu borbu sa svim aspekata, nastojeći prikazati ovaj rat ne kao gradanski rat, nego rat mnogo raznolikije geneze zaključujući da je ovo rat za preživljavanje i za opstojnost hrvatskog naroda — što nam protivnička strana negira. Impresionirala nas je izjava g. Chiavegattia koji je obišao ratišta u Hrvatskoj (Borovo Selo, Dalj, skradinsko zalede, Veliku Glavu) i posjeduje dokumentaciju (foto) koja in toto još nije objavljena, a koji je sudjelovao kao reporter u Zaljevskom ratu — da je rat u Zaljevu opereta prema ovom koji je bio na hrvatskim bojištima. Uz lagani okrepnu i ugodno čavrljanje završili smo posjet TV centru i nastavili put prema S. Benedetto gdje smo se smjestili u hotelu »Progresso«.

Sutradan 11. ožujka otputovali smo za Porto S. Giorgio gdje nas je primio predsjednik općine g. Claudio Brignochi sa svojim suradnicima. U pozdravnoj rječi ukazao je na pomoć koju su nam pružili kao i Biogradu n/m s kojim su se bratimili i s kojim održavaju stalnu radio vezu pomoću radioamatera. Pristaju na svaki oblik suradnje sa Šibenikom u obostrojnom interesu. Prof. Bubalo je zahvalio na svemu što su učinili do sada, ponudio naše programe i pozvao ih na sastanak u Šibenik.

Pri tome je odgovorio na pitanje talijanskih prijatelja zašto je došlo do rata u Hrvatskoj kad smo jedno živjeli 45 godina. Nakon završetka razgovora vratili smo se u S. Benedetto gdje nas je primio predsjednik g. ing. Alberto Camellia. Primio nas je sa svojim suradnicima među kojima je bio i major g. Clesirio Ripani zapovjednik policije. Obojica su predsjednika evocirala prve početke suradnje od lipnja 1990. g. u bivšoj državi pa do danas, kada će bratimljjenje biti realizirano u slobodnoj Hrvatskoj. Izmijenjeni su darovi i dogovoreni daljnji susreti. Sve je to snimala TV, a i ostali članovi delegacije davali su intervju i odgovarali na postavljena pitanja.

Prijateljski grad S. Benedetto/T je vrlo bogat palmama, kao ni jedan grad na cijeloj jadranskoj obali i dogovoreno je da će ih darovati Šibeniku za ukrašenje naše obale.

Na zajednički ručak u prelijepom restoranu »Il pescatore«, kojem prisustvuje g. Mauro Calvaresi, izuzetno zaslužan za naše dosadašnje kontakte, a posebno je bio utjecajan njegov au-

toritet kod prikupljanja poslane nam pomoći iz S. Benedetta/T. Njegova supruga i sam advokat dolazili su poslije radnog vremena do kasno u noć pomagati radnicima u skladistu pri pakiranju prikupljene pomoći i pripremi ambalaže! Tom prilikom u prijateljskom razgovoru razmatrani su mnogi oblici suradnje i nastavilo se pronaći one koji bi se najbrže mogli realizirati. U 17 sati istog dana delegacija ima sastanak s gospodinom Mauriziom Formicom, privrednikom s kojim se razgovara o gradnji aerodroma, autoceste i infrastrukture u razvoju Šibenika. Posebnu pažnju posvetio je našem kamenu za koji su u Italiji izvanredno zainteresirani i pri tome naglasio važnost donošenja zakona o vlasništvu s naše strane, jer bez toga je još dosta nesigurnosti kod talijanskih partnera. Najavio je odlazak u Zagreb gdje je već imao kontakte, a nakon toga će navratiti u Šibenik.

Navečer smo bili gosti kod g. Tonina Giromella mladog čovjeka, menadžera koji radi u tvrtki koja raspolaže kapitalom od preko 3800 milijardi lira. Govorili smo o svemu i svačemu, slušali njegova iskustva i dogovoreno je da i on dode na savjetovanje u Šibenik. Time je završen prvi naporni dan našeg boravka u S. Benedetu, te smo jedva

dočekali odlazak na počinak.
Ovaj posjet i razgovori s uglednim domaćinima s druge strane Jadrana nipošto nije bilo puko lamentiranje i poziv u pomoć nego dogovori o suradnji u svim oblastima života po kriteriju zajedničkog interesa. Rezultat — konkretni dogovori i nastavak razgovora u Šibeniku o oživotvoreni dogovorene suradnje

Trenutak predaje hrvatske zastave

a osobito na studente. U prijateljskom razgovoru pričali smo o našim Murskim institucijama, mogućnostima suradnje. Rektor je obranio da o temi »Pravo naroda u odnosu na države«. Tom se problematiku odvjetnik Bogićić koji je živio u tom prošlog stoljeća u našim krovima i pisao o tome problemu. Rektor je poznavao njegov rad i nam je da je formirana grupa profesora i književnosti koja će za koga

Predsjednik općine (gradonačelnik) Ancone gosp. dr. Franco del Mastro predaje predsjedniku općine Šibenik mr. Bubalu otisak pečata — grba grada Ancone

DAMO OPI

učilišta u Macerati i tumačenje elemenata hrvatskog grba

ati seminar posvećen djelu i radu
arka Marulića! Pozvat će određene
še sveučilišne radnike na svečanost
varanja Anno Accademico u jesen.
Nakon toga je slijedio naš posjet
redsjedniku općine Macerati g. Cin-
olanu Carlu kod kojega smo nakon
ratkih pozdravnih govora i izmjene
prirodnih darova kazali nekoliko riječi
znamenitostima dvaju gradova. Tako
mo saznali da u Macerati postoji ot-
orenio, kazalište za operne predstave

koje je po veličini drugo, iza Verone u Italiji.

Ponudili smo naše prijedloge za raznolikom suradnjom što je druga strana prihvatile i dogovoren je da ćemo poslati pozive i program za savjetovanje u Šibeniku.

Nakon toga slijedio je odlazak u Anconu. Primio nas je Sindaco g. dr. Franco del Mastro sa svojom svitom.

Primanje kod gradonačelnika San Benedeta del Tronto gosp. ing. Alberta Camellija i trenutak kada predsjednik općine Šibenik mr. Paško Bubalo objašnjava elemente grba Republike Hrvatske

Prof. Bubalo je zahvalio na raznolikoj pomoći koju je naš grad primio, uka- zao na brojne kulturne veze u prošlosti između naša dva grada posebice na djelo Jurja Dalmatinca Šibenčanina koji je djelovao u oba grada i u Anconi izradio portale određenih crkava, a u nas danas ranjenu ljepoticu našu Katedralu. Kako su nas obavijestili imaju uspostavljene kontakte sa Rijekom, Zadrom i Splitom. Imaju određeni problema s izbjeglicama iz Irana i Albanije, tako da je nakon susreta s nama predsjednika očekivao sastanak s predstavnicima tih zemalja.

Prof. dr. Merlak je izrazio potrebu jednog brzog broda po prilici onakvog tipa kao što ima njihova obalna straža za potrebe zdravstvene službe Šibenika kako bi se brzo i adekvatno mogla pružiti pomoć stanovnicima šibenskog akvatorija i arhipelaga. Jasno uz svu medicinsku opremu koju bi taj brod trebao sadržavati. Dobili smo obećanje da će nastojati čim prije to realizirati. Zatim smo otišli na zajednički ručak koji je organizirala općina Ancone. Osim g. Kogoja upoznali smo g. Vincenza Carbonettiju, koji je predsjednik tvrtke »Italprogetti« koja gradi bolnicu u Dubrovniku i Novoj Gorici po sistemu ključ u ruke. Ukažali smo na naše

potrebe i planove gradnje kirurškog trakta u Šibeniku i dobili obećanje da će prilikom sljedećeg odlaska u Dubrovnik navratiti u Šibenik i upoznati se na samom mjestu s našim problemima.

Istog dana primio nas je nadbiskup g. Franco Festorazzi. Prof. Bubalo i mons. Mikelin ukazali su na značaj djelovanja katoličke crkve i Svetog Oca na priznavanju Hrvatske i mnogobrojne pomoći preko Caritasa, čime su se umnogome ublažile teške nesreće prognanika i ljudi koji su izgubili osim svojih dragih, i svu svoju imovinu. Ta pomoć će se nastaviti i dalje. Nadbiskup je obećao da će se također za ložiti da bi šibensko zdravstvo što prije riješilo problem nabavom brzog broda za pružanje pomoći otočnom stanovništvu.

Nakon nadbiskupskog blagoslova i kratke molitve za prosperitet i sreću Hrvatske i njenog naroda, vratili smo se u S. Benedetto gdje smo se otišli odmoriti, a msg. Mikelin je otišao u posjet biskupu g. monsig. Giusepu Chiarettiju i dogovorio daljnju pomoć u hranji, odjeći i lijekovima. Na zajedničkoj večeri s vlastima s Benedetta, zahvalili smo se na primanju i svemu onom lje-pom čime su nas okružili za vrijeme našeg boravka — dogovorili se o postupcima koje obje strane moraju poduzeti da bi se odredeni dijelovi naših želja i potreba što prije počeli realizirati.

Na povratku kući putovanje je bilo ugodno. Imali smo malu nezgodu s kompjutom, ali je tada stvar uzeo u ruke dr. Jakovljević — odstranio kvar te u vožnji dostojeće jednog Fangia doveo nas sretno u Rijeku odakle smo nastavili put hidrogliserom i brodom »IRIS« do Vodica i vratili se u Šibenik oko 17.30.

Na kraju posjeta dojam je spremnost naroda oblasti Marche za pomoć Hrvatskoj. Razumjeli su našu stavku mnogo prije nego je službena Italija za-uzela svoj stav. Osnivanje društva Marche-Croatia to najbolje pokazuje.

Shvatili su da ne dolazimo moliti, nego suradivati na obostranu korist uz puno poštovanje suvereniteta i ponosa oba naroda.

Za realizaciju je potrebno osigurati mir. Oslobiti prometnici i čim prije osigurati dotok robe, ljudi i sredstava. Pod hitno donijeti zakon o vlasništvu. Prilikom posjeta Italiji u vezi sa

Prilikom posjeta Italiji u vezi sa simpozijem, koji se treba održati u Šibenskoj koncem lipnja 1992., napravljen je okvirni program savjetovanja. Tada bi se analiziralo postojeće stanje u prometu šibenske regije, mogućnost razvoja u svrhu realizacije jadranske orientacije Hrvatske, cestovni promet i parkirališta, željeznički promet, po-

dačan razgovor kod nadbiskupa regije Ancone — gosp. msgr. Franca Festorazzija

dr. I. JAKOVLJEVIĆ

DVOLIČNOSTI
TRAGOM KRVI
I ZLOPATNIČKOG
UŽASA

Uostalom, besmrtni bogovi, ne znam, da li da govorim dalje ili da šutim! Ali zašto da šutim, kad je ono, što moram reći, istinitije od istine!« Tako je govorio Erazmo Roterdamski tamo negdje u začetku šesnaestog stoljeća. Medutim, kad su misli odmjerene i istinskom istinom potkrepljene onda ih uistinu valja predočavati, bilo bi bogme pogubno i žalosno kad bi ih se (iako bi ih se) zbog zloče ili oporutizma zatajivalo.

Pa je tako, velimo i ocjenjujemo, dobro i to što smo posredstvom (zased) jednog dalmatinskog (ili južnogradskeg dnevnika) doznali da je dalmatinski Koordinacijski odbor SUBNOR-a Dalmacije uputio apel međunarodnim i nacionalnim organizacijama veterana iz drugog svjetskog rata »u kojem upozorava na obvezivanje i zatiranje tradicija antifašističke borbe u Hrvatskoj, što se, kako se ističe u apelu, na drastičan način očituje miniranjem spomen-obilježja narodnooslobodilačkog rata«. Tako govorile i pišu bivši borci (što, dakle i dabome, ne znači i bivši ratnici) i nitko im, jasno je kao dan, nema pravo oduzeti riječ i zatajiti promišljanje.

S obzirom na to da i Šibenik, koliko nam je znano, u tom bajnom koordinacijskom odboru ima svog izaslanika bilo bi dobro znati da li je on, u svoje osobno ime ili pak konzultirajući (kako se ono govorilo — i govorilo!) bažu dao privolu na taj, takav, tako sročen i znamo čemu usmjeren protest. Budući da je, dabome, o protestu a ne prosvjedu riječ, mi časnim bivšim borcima ne odričemo pravo da se bune i da se ljute, ne odričemo i poradi toga što stojimo uz one koji ocjenjuju da je u ovom našem južnogradskom (dalmatinskom) prostoru ondašnja borba danas sjedinama pokrivenih ljudi imala dobrim dijelom (premda ne i sasme) protuokupatorski nazivnik, da je bila usmjerena (ako, naravno, ne i inicirana) protiv zavojevačkih fašističkih hordi, a ne poglavito (i nadaves) kontra druge strane tada aktualnog hrvatskog postrojbenog korpusa.

Naslanjamo se na tu i takvu prosudbu ne samo ovači i zbog uvjerenja da miniranje spomenika (bez obzira na to što mi o njima mislim, kakvi su, da li ih je previše, gdje su smješteni, kome su i zbog čega podignuti itd.) bome da jest vandalsko djelo, jer se neke stvari i pojavnosti mogu (i dogovorom, zašto ne!) odstraniti bez velikih srazova i, moguće je, na opće zadovoljstvo.

To jest tako. To bl, hoćemo reći, moglo biti baš tako. I bilo bi da je sreće, uzajamnog poštovanja i svijesti da nam je dosta (i uistinu preko glave) nacionalnih podjela i dioba koje nas — danas, sada, ali i sutra! — mogu vući samo i jedino NATRAG. Međutim čudimo se — jer takve prosvjede bivših boraca nismo uspjeli pročitati (ako ih je bilo — mi se stvarno ispričavamo!), da taj koordinacijski odbor, ili barem ovaj naš, šibenski njegov ulomak, nisu protestirali ni jednom dosad — a napad na HRVATSKI NAROD (a to znači i djecu i unuke i pranuke tih bivših boraca) traje već podugo.

Bivši su borci u svim dosadašnjim mogućim protestnim situacijama bili i ostali gluhi. Kao da nisu (a jedan dio možda i nije) sastavni ulomak hrvatskog narodnog i državotvornog korpusa. Tu je, sto, temeljna zamjeda naznačenom prosvjedu dalmatinskog SUBNOR-a. Dok jedan narod pati, dok ga ubijaju, dok ga progone, u vrijeme kad mu TRAGOVE HOĆE ODSTRANITI, bivši borci šute. A nama i taj muk (ali ne samo on) kazuje više nego što misle.

— Čujem, čujem, momče! Možeš biti potpuno miran. Moje simpatije su definitivno na tvojoj strani!

TRNJE

PRODAVAČI SVETE HRVATSKE GRUDE

O naj tko ne vidi oko nas razjapljene ralje zvijeri, koje su nam iz naše povijesti poznate, živi u iluzijama, a najstrašnije mi je kada se sretнем danas s mišiju koja mnoge obuzima: u općem ljudozderstvu nikakva spasa nema». Tko je to rekao doznat ćemo čitajući ovaj nemajerni osvrт, ali to, uostalom, i nije važno, jer je neusporedivo primarnije pitanje: koji su povodi takvom promišljanju?

Budući da su oni izuzetno aktualni, kako je — ako ne svima, a ono goloj većini — sasme znano iz kojeg (i kakvog) mutnog taloga izviru (i izniču) jadi i čemeri naših (ne samo i isključivo tzv. političkih dana) — red je i prilika da ih sa svih mogućih strana i prilaza sagledamo. A bilo je, uistinu je bilo tako, da su se neki, svikli na privilegije i nadmoćja, uzbunili ne poradi nekih (ili nečijih i nekavkih) zlih čina, već im je sasvim jednostavno bilo dosta i preko glave i same pomisli da su oni drugi, oni u čijoj zemlji žive, na putu da joj budu, to jest postanu gospodari.

Pa su se onda »u kolo« dohvatali »učeni psihijadi i sveštenici«, pa su se onda počela igrati kola znana još iz vremena Osmanlija i vremena crno-žute Monarhije. I tako je počelo. Tako je počelo — iznenada za naivne i dobrodušne, planski — za lude kojima mrena nije zatamnila događanja Povijesti. Samo, razlika je bila i u tome što su neki (a zna se i koji i kakvi) sa svojih ognjišta odlazili bogme često dobrovoljno i organizirano — da bi dokazali satanske navike Hrvata, povlačili su se takvi sa svojima, a Hrvati su (od Erduta i Dalmacija, preko Kamenskog, Čelija, Škabrnje i Čiste Velike do Molunta) bježali s naramkom u rukama jer su bili gonjeni i tjerani od bivše im integralizmom

i bratstvom-jedinstvom nametnute subraće. Zar nije bilo tako?

Na tom neizvjesnom putu u izgnanstvo, sa suzama u očima počesto su sagledavali kako im plamenovi odnose rodne kuće i u njima sve ono što su oni i njihovi prethodnici — naraštajima štedeći od siromaštva — uzdigli i sagradili. A neki bi da se to lako i preko noći zaboravi. Kao da je događanja nije bilo. Kao da je riječ (iliči kao da se radi) o ružnim sanjama. Iz novog, komfor-nog i preuređenog stana, mnogima nesreća drugih, uza sve »političko jedinstvo«, može doista izgledati privremena. Ali bome da nije tako. Mogući povratak na zgarišta nije samo obilazak nečega što je netragom nestalo, već je to TRENTAK OTRIJEZNJENJA, čas kada će se sasme konkretno uvidjeti dokle se dopjelo.

A krenulo se tamo ne jučer, i ne od promaljeća prije dvije godine, zaputili smo se tim hodom mnogo, mnogo ranije. Toliko rano da se — kad se sve na hrpu sabere — lijepo vidi (i može odmjeriti) barem nečije trapav koračanje kroz prošlost. A onaj što smo ga u uvdio citirali, a bio je to ugledni naš spisatelj Petar Šegedin, svoja je sasme crna predviđanja (satkana na ČINJENICAMA POVIJESTI) u jednom svom ogledu u časopisu »Forum« prije više od dva desetljeća ovako uokvirio: »Najstrašnija je pomisao da naši međusobni odnosi dođu u fazu uzajamne satanizacije, što znači da jedan narod bude gledao u licu drugog naroda smrt, a na žalost, tome se stupnju približavamo«. Možda su te misli — tada izrečene — bile samo (i isključivo) intelektualno promišljanje zabrinutog čovjeka. Kaže-mo možda poradi toga što naši dani svjedoče njihovu zlodudnu životnost, pogubnost i satanizam.

RASPEĆA

RAZLAZ KAO ZALOG LJUDSKE SUTRAŠNJICE

Ljudski je praštati. I oni koji hoće, žele i mogu tako uraditi (i tako se sutra postaviti) bome da zaslužuju našu podršku. I naš ponos, zašto i to ne kazati. Medutim, da ne bi bilo spora — i niti malo uvijek mogućeg, nesporazuma — ne treba odbaciti one druge, one lude što nisu kadri (jer to ne mogu) zaboraviti zlodjela što ih vragovi učinile njima i njihovim obiteljima.

Ako je, hoćemo to naznačiti, ljudski praštati, tko ima pravo onima drugima reći da su neljubi porodični toga što se žele osvetiti. »Tko tebe kamenom, tinejega kruhom!« To nam zvuči poznato, bome da nikako nije strano. »Zub za Zub!« I ta nam se lozinka vjeru Božju pravdu, ali se ne možemo složiti sa sintagmom »privatni ratovi«, jer se tu ne radi o tome, već je riječ o ZLODJELIMA za koja

(ipak) lakše praštati. »Suživot će biti težak, ali i moguć, no, samo s onima za koje se utvrdi da nisu sudjelovali u ovom krvavom piru. Kad se vrati, primjerice, ljudi iz Piramatovaca jednog dana u svoje selo, gdje su sve kuće spaljene, a samo 200 metara od njih je Bribir, netaknuto srpsko selo čiji su mještani palili kuće svojih piromatovačkih susjeda, bit će teško suspregnuti se i oprostiti im. Mnogi će htjeti osvetu, no nama ne trebaju iza ovoga rata novi privatni ratovi i osobni obratni.

To je zborio fra Bone Bilić, done-davno župnik u Piramatovcima. I mi ga shvaćamo, kao svećenu osobu. Razumijemo i njegovu vjeru u Božju pravdu, ali se ne možemo složiti sa sintagmom »privatni ratovi«, jer se tu ne radi o tome, već je riječ o ZLODJELIMA za koja

oni što su ih učinili OBAVEZNO, dakle bez iznimke, MORAJU ODGOVARATI. Tim učiniocima zlodjela NE SMJE, NITI MOŽE biti oprošteno. Sasvim je, dabome, druga stvar s ljudima koji se ničim (ni prema kome) nisu ogrijevšili: takve valja (i treba, obveza je to i nalog) shvatiti i prihvati kao moguće susjede, kao stvorenja s kojima se bezbržno mogu dočekivati mrkli noći i rume-nila svanaču.

Hoćemo, zapravo, još jednom naznačiti da baš ljudi koji ništa lošega nisu uradili, da ti ljudi od nas ZAHTIJEVAJU da se onima drugima sasme jasno, otvoreno i bez okolišanja reče gdje im je mjesto i kamo MORAJU otpovljati. Njima je ići prko one opjevane ri-

jeke, rijeke koju NIKADA U POVIJESTI nisu državno »prejašili« preci četnici-kličkih spodoba. Ali ne samo (i isključivo) vrso razglašenih »belih orlova«. Jer vraga je da »belaši«, pristigli, kao, tamo odnekle iz tamnih šuma šumadijskih, čine sva ova zlodjela. I ona za koja se još nije doznalo i saznao.

Pa baš poradi toga, zbog činjenice da će zlo biti pobijedeno i nadigrano, valja se otarasiti primisli olakog praštajnja. Dugove valja poravnati. I pritom, dabome, i te kako paziti da mač pravde ne pogodi one koji nisu krivi, a jesu nevin. Nesreće, koljaci, pljačkaši, kućepalioci, silovatelji, satanisti, crkveništavači, djecoubajice i ina marva (jer tu o ljudima bome da govora nema niti može biti) moraju otpotovati.

Na našoj zemlji (i ne ovoj sasme) i na zemljopisni minimalac stegnutoj i raspetoj, već onoj povijesnoj, etničkoj i prirodnoj u pravim i jedno prihvatljivim odrednicama) trebamo biti gospodari i vlastodrinci. Svi drugi posuđeni tu će ljudski slobodno i gradanski posve zaštićeno, bez iole podmetnja moći živjeti. Dabome i svakako.

Priredio: Đuro BEĆIR

OPOMENE

ČINJENICE NA RUBU LJUDOŽDERSTVA

Ako More odnese Grudu zemlje — Europe je manje, kao da je odnijelo kakav Rt, Posjed tvoja prijatelja ili tvoj vlastiti. Zna se, znamo svi, dabome, da je navod ulomak jezične »predstraže« glasovitom romanu čuvenog pokojnika Ernesta Hemingwaya »KOME ZVONO ZVONI!«.

Nisam ga se (pri)sjetio tek tako, za to je zaslužan jedan naš uvaženi književnik. O Ivanu Aralici je riječ, riječ je, dakle, o mom starom (a onda tako mladom) zadarском poznaniku, a u potonje vrijeme s pravom zapaženom kolumnistu splitske »Slobodne Dalmacije«. Pa piše tako uistinu cijenjeni Ivan ovih dana, piše pod naslovom »Kamo i kako seliti«, razglavlja predočavajući svoja (osobna, dakle) promišljanja o ovim našim događanjima. I onome što bl ih, koliko sutra, moglo nastaviti.

U dobre namjere i poštene naka-

ne Ivana Aralica naravno da ne valja (niti treba) sumnjati, ali druga je stvar što se čovjek, u ovom slučaju autor (pre)skromnih raščlambi, u nekim TEMELJNIM POLAZIŠTIMA ne može (niti hoće i želi) složiti s Ivanom Aralicom od Promine. Da bismo, barem za uvod, bl nešto malo (jer to do kraja namjerno neće biti moguće, ne bar za sada!) jasniji zaplatit ćemo, evo, prvič Šibenčanina da li bl (ili ne bl) bio sklon tomu da mu netko — u ime njega, dakle — ONIMA koji to inače doista žele (i na to polažu PRAVO BEZ IOLE PRAVA) bez griznje savjeti pred a Prukljan.

Vjerujem da bl to teško išlo. Da ne bl uopće prošlo. Osim kod Izdajlca. A njih nije da nema i da ne bl, koliko sutra, bilo. A našeg Ivana Aralica ne muči Prukljan, već on razglavlja o »buku Prevlike«, onog, dakle, komada zemlje na ulazu u lijepu nam Boku, koja je od 1419. godine sastavina

DUBROVACKE REPUBLIKE i vlasništvo konavoskih seljaka. Mojih vrljednih i sada u Izbjeglištvo primoranih zavičajaca. A Ivan nekako sentimentalan (ili do kraja i grozote neodgovoran, bit će da je ovo u pitanju i posrijedi) kao da bl htio trgovati s tom konavoskom i dubrovačkom Prevjakom.

»Nemam u vidu što bi se za Prevjak moglo nuditi, kakvu naknadu tražiti od srpsko-crno-gorske strane tražiti« — piše (i bogme za honorar potpisuje) Ivan. Budući da prethodno veli »a koliko znadem Hrvatska ne namjerava osvajati Boku« — trebalo bi (zar je, ljudi moji, i to potrebno?) uvaženog književnika podsjetiti da, za razliku od njega i njemu sličnih — nije malo onih drugih, onih koji smatraju (a to mogu i potkrnjepiti) DA JE BOKA HRVATSKA ZEMLJA od stare, da tu Boku (i) poradi toga ne treba OSVAJATI VEC OSLOBAĐATI.

All bi je neki, izgleda barem tako zauvijek prodali i otudili. Tu nema ispravka — ako se javno a ne »ispod žita« prodaje Prevlaku. Pa ako je Bogdan Krizman, mnogo cijenjeni povjesničar u titovsko-bakaričevskom razdoblju ustvrdio da Ante NJE PRODAO I MILOM PREPUSTIO ulomak južne Hrvatske crnokosuljašima (već da je na to snagom oružja i političkog nevremena bio prisiljen) — zar će se DANAS nači netko tuće provaditi i prepustiti hrvatske krajeve. Kao da nije dosta što smo — barem zasad — prepustili Boku, Srijem, sjevernu Bačku i one zemlje što su još časnog Petra Krešimira IV. bile (sve tamo do Zvornika) naše. SAMO NAŠE. Može, ako mu se PAPIRNATO prohrije Ivan Aralica Promlinski »prodavati« neko seoce podno planine Promine (ili onaj drugi neki zagorski brijege), ali — konavosku, dubrovačku i hrvatsku Prevlaku NE MOŽE.

KADA ARHIV GRADA ŠIBENIKA

Na inicijativu prof. Milivoja Blaževića voditelja Arhivskog sabirnog centra u Šibeniku, kod predsjednika SO Šibenik, mr. Paška Bubala, održan je sastanak s predstavnicima Muzeja grada, Zavoda za zaštitu spomenika kulture, Gradske biblioteke i općinskog Sekretarijata za društvene djelatnosti. Povod skupu bio je iznalaženje novog prostora za Sabirni arhivski centar koji je, sada smješten u dijelu samostana sv. Lovre.

Sadašnji je prostor — rekao je na početku sastanka Franjo Čeko, referent za kulturu u nadležnom općinskom sekretarijatu — vrlo problematičan. Limitiran je, naime, površinom i mada je u centru grada zbog nepristupačnosti je dosta izoliran. To su činjenice iz kojih proizlazi da je neophodno pronaći novi prostor za arhivski centar. Osim toga, reči će Čeko, arhiv bi trebao biti moderno koncipiran, što znači da bi istovremeno u jednom dijelu bio sabirni centar a u drugom povjesni. Zgrada u kojoj bi bio smješten budući arhivski centar, trebala bi zauzimati površinu od najmanje 1500 m², te da na njoj postoji mogućnost nadogradnje, ako imamo u vidu već neku određenu zgradu. Ne smijemo smetnuti s uma da taj cjelokupni prostor mora obuhvaćati kancelarije, čitaonicu, rezor i što je nužno, odjel za kompjutorizaciju i spalionicu te da prilaz zgradi bude što adekvatniji, s obzirom na to da se upravo s tim problemom susrećemo pri dovozu grada u sadašnje prostore Arhiva. I ono što je najbitnije — naglasio je Čeko — novi arhivski prostor mora imati kapacitete za sljedećih 50 do 100 godina, ili da se ako to nije moguće odmah ostvariti, napravi projekcija za idućih 20 godina.

Županijski ili povjesni arhiv

Prema njegovu mišljenju, bilo bi to cijelovitije rješenje nego da se krene u uređenje palače Foscolo u kojoj bi mogao biti smješten biskupijski arhiv ili da se uredi kao reprezentativni izložbeni prostor. Čulo se na skupu i mišljenje da bi uz rješavanje problema Arhivskog centra, trebalo istovremeno rješavati i problem gradske galerije a vrlo je značajno i pitanje etnografskog odjela Muzeja

Vrijedna arhivska građa u sadašnjem prostoru samostana sv. Lovre. Slika govori dovoljno. Prof. Milivoj Blažević, voditelj Sabirnog arhivskog centra u Šibeniku: — Bez preseljenja Arhivskog centra u nove prostore nema, između ostalog, ni razvijta naučnog rada u gradu Šibeniku, budućem županijskom centru.

grada. U raspravi što je potom uslijedila, uglavnom je ponovljeno sve rečeno od strane predstavnika općinskog Sekretarijata. Prof. Ivo Livaković, bio je ipak određeniji, utoliko što je naglasio da je okupljanje na sastanku, zapravo iniciranje početka rješavanja problematike arhiva, a preduvjet za to je svakako novi prostor. Livaković sve to stavlja u kontekst opće kulture u Šibeniku i potkrepljuje to saznanjem da je u Šibeniku nakon drugog svjetskog rata prvenstveno razvijana manifestacijska odnosno scenska kultura, ali, kako je rekao — „kultura jednog grada temeljena je i na drugim funkcijama u njoj samoj. U Šibeniku to nije bio slučaj za razliku od nekih drugih gradova, primjerice Zadra, jer grad ne čini samo kazališna kuća već i ostale institucije kulture, na kojima se temelji cjelokupni život. U tom sklopu bila bi povjesna greška da jedan budući županijski centar nema i svoj samostalni županijski ili povjesni arhiv. Ali možemo ga nazvati kako god želimo ali moramo imati pravu gradsku čitaonicu, suvremenu galeriju koja ne bi bila samo izložbeni prostor već nekakav mini muzejsko-galerijski centar.“

Šibenik je Sabirni centar dobio prije nekoliko

godina. Tada se počelo i intenzivnije razmišljati o osnivanju zajedničkog za Šibenik, Drniš i Knin, sa čime su bile suglasne i spomenute općine, ali do toga nije došlo i sada se, rečeno je, treba nastaviti tamo gdje se stalo. Osim toga prilika je da se na kvalitetniji i dugoročniji način riješi pitanje prostora. Prenosimo i pojedina razmišljanja da arhiv ne mora biti raspoređen na jednom mjestu te da suvremeni arhiv nije samo skladiste za gradu nego je „živa“ ustanova na usluzi znanstvenim i stručnim djelatnicima. I nakon svega rečenog, i dalje je prisutna bila dilema — da li dio prostora u samostanu sv. Lovre u kojem je smješten arhiv prepustiti u potpunosti upravi samostana ili iskoristiti ga, ipak, za neke druge namjene. Razrešenju dileme vjerojatno su pomogle i riječi prof. Joška Ćuzele, ravnatelja Zavoda za zaštitu spomenika:

— Još prošle godine napravljen je idejni projekt samostanskog prostora koji uključuje i arhiv. U Historijskom arhivu u Zadru, suglasili su se da tu bude i arhiv, ali i oni su mišljenja da je kvadratura limitirajući faktor. Prostor je zaista derutan i sasvim je razumljivo što uprava samostana inzistira na njegovu uređenju jer su i „intimno“ vezani za njega budući da je tu bio prvi teološki fakultet. Dogovor je svojevremeno postignut oko idejnog rješenja. Moram napomenuti da je prijašnje idejno rješenje predviđalo podjelu prostora na dva dijela, no, upravo zbog toga uprava samostana tražila je odgovor na pitanje — što će se dogoditi s arhivskom gradom ako oni odmah odluče krenuti u preuređenje, jer imaju već osigurana sredstva za razliku od Općine. Prof. Vulin je stoga napravio idejni projekt po kojemu su zadovoljeni interesi samostana i arhiva ali samo za razdoblje od 20 godina. Pojavio se istodobno i problem participacije sredstava iz republičkih fondova, jer su u Odboru za obnovu graditeljske baštine rekli da ne vide perspektivu uređenja, tako da je uprava samostana pristala dati participaciju. Upravo je u tijeku prikupljanje ponuda za izradu izvedbene dokumentacije a iz samostana traže da Općina konačno zauzme svoj stav prema svemu tomu. S obzirom na to da im novac nije problem, oni će, ako odustanemo od toga da arhiv „ude“ u taj prostor, lako pronaći druge zainteresirane. Ali samostan nije vlasnik cijelog prostora, problem

torijskim arhivom u Zadru, a ako bi se šibenski Sabirni centar osnovao kao arhiv dobili bismo i gradu koja se tamo nalazi kao i onu u Arhivu Hrvatske, sa čime je suglasan i njegov direktor, koji je čak pokrenuo to pitanje, jer u suprotnom u „opasnosti“ je i sam Sabirni centar ako se ne osnuje arhiv.

Blažević je, kao i neki drugi sudionici u raspravi, mišljenja da palača Foscolo zadovoljava potrebe arhiva za najviše petnaest godina a pogodna je jedino za povjesni dio arhiva. Dakle, tu bi mogao biti nucleus arhivske grade, a sve ostalo trebalo bi biti izvan toga. S obzirom na to da uprava samostana sv. Lovre inzistira na hitnom uređenju prostora, moramo, rekao je Blažević, znati da li ćemo do kraja ove godine na raspolažanju imati drugi prostor.

Arhiv na Palacinu

Kako je nakon svega rečenog prevladalo mišljenje da Arhivski centar ipak mora preseliti u nove prostore, spomenuti su i konkretni objekti: bivše vojne zgrade na Palacinu, zgrade na Kulini, bivši samački vojni hoteli nasuprot vojarne

u Mandalini, jedna od zgrada u sklopu Reronta i kompleks bivše vojarne „Ante Jionić“. No, kako je namjena pojedinih od tih prostora već određena, nije se inistiralo na konkretnom prijedlogu već je zaključeno da unutar svih tih prostora ima velikih mogućnosti za smještaj budućeg županijskog arhivskog centra. S obzirom na veličinu bilo kojeg objekta, za arhiv je dovoljna samo jedna zgrada, rečeno je. Treba, međutim, razmišljati ako se već tako odredi — na koji način prepustiti prostor u samostan sv. Lovre, jer, ponovljeno je još jednom, u interesu je za Šibenik da se palača Foscolo uredi i to na način da sadrži u njoj budu primjereni kulturnom razvitku grada. Isto tako, logično je da Arhivski centar iz tih prostorija ne može biti iseljen dok se ne pronade adekvatna zamjena. (I. Livaković).

A o tomu koja će zgrada u sklopu navedenih kompleksa biti dodijeljena na korištenje Arhivskom centru, u nadležnosti je Izvršnog vijeća SO Šibenik. Jednodušan zaključak sa sastanka održanog 18. ožujka je da se od iznesenog prijedloga ne smije odustati.

Nevena FRIGANOVIĆ
Snimio: V. POLIĆ

PETAR KREŠIMIR

Dr. VELIMIR
DEŽELIĆ st.

(izvadak iz romana)

Kralj Krešimir često se sjećao rječi, koje mu je dobio na solunskim razvalinama Zdeda: „Ti si sanjar! I uviđe se bojao, da to ne postane, jer je uistinu u ono doba, kad je Izgubio Korneliju, postao nekog nuanj, melankoličan i sentimentalnan. Brzo je uvidio, da to ne doliči kralju, a najmanje kralju koji vlast naredom, okruženim neprijateljima, požudnim za njegovim novcem.

Zato je stao priredljati vojne igre i sam je vježbao svoje kraljevske čete, ali te vježbe nisu se sastojale u otmjenim krenjama i u paradama i raznim bravurama, već su to bili malii ratovi i kreševa. Njegovu su momci morali po najvećoj žegi da se povlače po gustim šumama i opet da se penju na visoke vrline. Njegove su čete morale podnijesti glad i žedu, žegu i led. Ali sve je to podnijelo s njima i on, njihov kralj.

On je htio da naslijedi vele kraljeve i gospodare i svagdje je bio prvi. S pješačima je pješačio, s konjanicima se natjecao u trki. Zato su njegovi vojnici bili najbolji svoje doba i spremni za svaki slučaj pohrlići u rat.

A kad je uistinu došlo do bojeva, onda se i opet nije kralj zavukao u kut, već je opet bio prvi među prvima i bio je strah i trepet neprijatelja. To je već znao dio svijeta. I zato se nitko nije usudio da navalii na Hrvate, a kralje je to dobro znao iskoristiti i izvući što veće ko-

risti od Bizanta i svih susjeda. Bizant je oslabio radi nevaljnih vladara, pa i zato, jer su Selđuci na Istoku, a Normanii na jugozapadu pod svojim vodom Robertom Guiscardom osvajali bizantski posjed u južnoj Italiji. Tako su i Pećenezi i Madari nevaljivali sa sjevera. Tako bi postao Petar Krešimir jedinim gospodarom bizantske Dalmacije, da i nije sklopio ugovor sa svojom „Roma aeterna“. Kamo je došao sa svojim četama, gradska su se vrata otvarala, a pred njima su stupali u svečanim odjelima dostojanstveni senatori sa primorom na čelu i pozdravljali ga kao svojeg kralja predajući mu na svilenim jastucima ključeve gradova.

I tako se mogao punim pravom pisati: »Kralj Hrvata i Dalmatinaca, kralj Hrvatske i Dalmacije. — Rex Croatorum et Dalmatinorum ... Rex Chroatiae et Dalmatiae.«

Kad je jezdio kralj na svom konju u najvećem sjaju, s plastičnim grimiznim, prebačenim preko ljevog ramena, s krunom na glavi, onda je zaječila pod kopitima hrvatskih velikana hrvatska zemlja. Zlato se blistalo, bježtali su šljemovi, sjajili se štitovi i lješkala se kopila plemenita. I sve se bacalo na zemlju pred kraljem, pred svojim kraljem, pred hrvatskim kraljem, jer su svi znali, da se ne bacaju u prah

pred kukavicom, pred silnikom, pred krvnikom, pred razbludnikom. Ne! Svi su znali da se klanjaju ne pred smrtnim čovjekom, ne pred lutkom, već pred onim koji je bio pravi zastupnik njihove kralje. Svi su znali, da je u njemu utjelovljeno veličanstvo hrvatskog naroda.

Da! On se znao pokazati ponosan i gord junak, junak nad junacima, prvi kralj. Kralj onaki, kako ga narod pjeva u pjesmama, kralj onaki, kako ga rišu u pričama, kralj njihovih suza radosnica, kralj željkovani, kralj narodnih duša, premda je bio do skrajnosti strog, kad se radilo o disciplini. Svi su znali, da je pravedan iznad svega.

Izdavač

GRAFIČKO PODUZEĆE
TISKARA RIJEKA
Bulevar Marxa i Engelsa 20

naručitelj

(format knjige 14 x 20, 190 str. talljanski uvez)

Dr. Velimir Deželić st.

PETAR KREŠIMIR - roman

Ovim pouzećem naručujem komada knjige.

Cijena knjige u redovnoj prodaji (knjižare) iznosi 1200 HRD.

Cijena knjige preko ove narudžbenice iznosi 900 HRD.

Isporuču izvršite na adresu:

Narudžbenicu izrezati i poslati na adresu:
Grafičko poduzeće »Tiskara Rijeka«
Bulevar Marxa i Engelsa 20, 51000 Rijeka

datum

TRŽIŠNU EKONOMIJU PREPUSTITI PRIVREDNICIMA

Za Šibenik i gradane njegove općine bilo bi nevažno da li ga zaobilaze vodeći hrvatski političari kada bi on imao sposobno općinsko rukovodstvo, koje zna što je probitak za grad i općinu i taj probitak zna ostvariti. U uvjetima tržišnog privrednja čak je i nevažna sposobnost općinskog rukovodstva da Šibenik ima desetak sposobnih privrednika (ne trgovaca svim i svačim). U tom slučaju općinsko rukovodstvo je tek parodni politički okvir, a stvaraoci probitka su privrednici, koji su se u slučaju TLM-a sveli na grupicu zbrnjene režimske načjadi, spremne da ponavljaju dvanest rečenica o prestrukturiranju jednako talentirano kao i postulate dogovorne privrede.

No, tako je kako je! A sigurno bi bi-

lo drugačije da nas više javno postavi pitanje, kao npr: otkud u tržištu orijentiranog privredi mogu općinski čelnici pa čak i republički, zasijecati u jedan dokazani privredni organizam (u gospodarstvenoj maniri ti to, a ti ćeš to)? Da ozbiljno shvaćaju tržišnu ekonomiju prepustili bi to privrednicima odgovornim za funkcioniranje tog organizma, kojeg su dugo rukovodeći s njim napravili takvim kakav jest.

Predlagati i podržavati razvoj Šibnika u kategorijama povijesti i kulture je, najblaže kazano, neobaveštenost. Kako krvavo povjesno potvrđivanje znači stagnaciju, povijest se sigurno odnosi na ljestvu i značaj nekih starih gradevin u Šibeniku. Ali Šibenik nije grad spomenik, a i grad spomenik Venecija ima svoju industriju. U sredini

u kojoj već desetljećima ne može da zaživi jedna kulturna institucija kao kazalište, u kojoj je umijeće napuniti fajne kazališta slušaocima koncerta ukoliko prisustvo ne znači društveni prestiž, kultura je vrlo krhka grančica. U ovoj sredini ove dvije kategorije mogu biti tek kozmetika življenu manjeg broja žitelja voljnih da je koriste i to s različitim uspjehom.

Ono što garantira razvoj grada je bujna i jaka privreda, koja ostvarivanjem materijalnih dobara omogućava

bujanje svih ostalih oblika civilizacijskog gradskog življena. Ono što Šibenik još drži na zemljovidnoj karti određenog mjerila su TEF i TLM. Njihov razvoj, uz turizam, znači razvoj Šibnika. Još veći razvoj preradivačkih pogona TLM-a kao i sadašnje stanje, zahtijevaju sigurno i stalno opskrbljivanje sa primarnim aluminijem, što je nemoguće bez „Elektrolize“. U ovom podneblju je duža tradicija „Elektrolize“ od preradivačkih pogona, a i afirmacija znanja je značajna. Na Svjetskom kongresu aluminijsa u San Diegu početkom ožujka ove godine, peć iz naše modernizirane hale „Elektrolize“ prezentirana je kao patent stručnjaka TLM-a. Zajednički su je realizirali i prezentirali TLM i „Pechiney“. Usaporena sa najviše u svijetu ugradivanom i s najmodernijom peći „Pechiney“ tvrtke u oba slučaja pokazala je bolje rezultate u iskoristenju, potrošnji energije, potrošnji anoda. Ovim rezultatima stručnjaci iz „Elektrolize“ požnjeli su priznanja profesionalnih krugova u svijetu. Za Šibenik je interesantna uporaba dosadašnjeg stanja „Elektrolize“ s očekivanim stanjem nakon završetka modernizacije, a na osnovi rezultata rada prvih deset peći. Iskoristenje će biti 6,5 posto veće od dosadašnjeg, dnevna proizvodnja veća za 257 kg/peć, potrošnja električne energije manja za 1700 kWh/t, vijek trajanja peći duži oko tri godine, i što je vrlo važno zagadivanje fluoridima past će sa 18-20 kg F/t ispod 1 kg F/toni aluminijskih.

Dakle, pitljaka rečenica s kojom se

svi slažemo: Šibeniku treba čist zrak, može značiti i rad modernizirane hale „Elektrolize“. Sa njom podjednako mogu mahati protivnici kao i zagovarači „Elektrolize“. Izrečena je na osnovi nepotpunih lokalnih izvješća i ne obavezuje. Kada se zna da tvrtka BOSSARD iz SAD nudi sredstva za dovršetak modernizacije „Elektrolize“ i sredstava za izgradnju elektrane, onda nitko pamestan i odgovoran ne smije odbaciti kapital već stečenih znanja i već ostvarenih materijalnih dobara.

Da rat nije oštetio „Elektrolizu“, da li bi je onda razni „vispreni privredni gasili i razmahivali se praznim halama „Elektrolize“ za smještaj nekih nedirnjenih programi. Sigurno ne jer bi tamo značaj privredni i još snažni socijalni lom. Ovog zadnjeg svi se podjednako trebamo bojati. Osim možda sindikalne organizacije TLM-a jer on je i sama radnik, pa dok radnik šuti, šuti i ona. Ako radnik kupi dionice kupiće i ona i imat će svoj dio poduzeća i poduzeće. Sredstva za kupnju i otakup dionica od siromašnih radnika dobit će iznajmljivanjem sindikalne imovine (tj. radničke). Kako je sindikat jednako radnik, radnik će opet imati svoje poduzeće? Sto će u međuvremenu velik broj radnika ostati bez radnog mesta na ulici izvan TLM-a i sindikata, to bi trebalo biti popratna draž restrukturiranja sa kojom sindikat TLM-a nema ništa, kao ni sa jednim savezom sindikata u Hrvatskoj. Zaista mudro sačuvana dosljednost radniku i neovisnost!

Višnja VRANKOVIC

TRAGOM JEDNOG NAPISA MEDIJSKA ŠUTNJA

Priredili ste mi, a vjerujem i svim Šibenčanima, ugodno iznenadenje i melem za dušu objavljivanjem članka »Tvornica hrvatske ratne mornarice« u broju 66 od 13. ožujka 1992. Iako se članak odnosi na doprinos Remontnog brodogradilišta Šibenik u jugojskom ratu i vremenu poslije toga, rečenica koja me je ponukala da o Šibeniku progovorim u širem kontekstu, glasi: »Dva su grada izborila posebno mjesto u hrvatskom domovinskom ratu — Vukovar i Šibenik.«

Uistinu, to i jest tako. Nažalost, Vukovar je bezdušno uništen. Njegovi preživjeli građani razasuti su po cijeloj Hrvatskoj, a neki su još uvjek prepusteni zatvorskoj torturi negdje u Srbiji. Što god rekli ili učinili za Vukovar nikad neće biti dovoljno, jer on je preteška i duboka rana koja još dugo neće moći zacijeliti u duši hrvatskog čovjeka.

Na sreću, ostaje nam Šibenik, njegovi građani i njegovi hrabri borci 113. brigade. Šibenik, stoljetni hrvatski grad u svojoj povijesti ne poznaće riječ poraz. Osam Šibenskih dana rata bili su spregi naroda i naših boraca. Osam punih dana trajao je znak za uzbunu i za sve to vrijeme Šibenčani (mislim na cijelo gradanstvo Šibenske općine) smireno su i strpljivo boravili u svakojakinim prostorima — skloništima, vježbući svoj vojski i dobro nam znamen »šibenskom dišpetu«. Malo ih je napustilo grad (osim onih koji su »namirisali« rat već u kolovozu mjeseca) za razliku od drugih sredina.

Gledajući danas video snimku čovjek ne može vjerovati da je preživio taj užas. A preživjeli smo ga i zabilježili prvi put pravi otpor neprijatelju i na taj način postigli prekretnica u domovinskom ratu. Sve je tada izuzetno funkcionalno: Krizni štab, Radio-Šibenik sa svojim izvještajima, Bolnica sa svojim ses-

trama, liječnicima, transfuzijom, ljudi »Elektre« koji su pod klišom metaka i granata izlazili na teren i popravljali kvarove, pekarji »Krke«, radnici »Šibenke« koja je osiguravala opskrbu, radnici »Čistoće« koji su krali minute i odvozili smeće, kao i bezbroj znanih i neznanih ljudi koji su, riskirajući svoje živote, u svemu tome imali svoju ulogu i pridonijeli da to bude tako kako je bilo.

Šibenik — njegovi kulturni i povijesni spomenici, stambene zgrade, privatna imovina i gospodarstvo precizno su gadani i uništeni. Znatno broj radnika ostao je bez posla (TLM, Luka, TEF) i još uvjek su na čekanju, s minimalnom naknadom ili bez nje. U međuvremenu, u Šibenskim hotelima smješteno je bezbroj prognanika, a uskoro očekujemo jednu veću grupu iz istarskih hotela, što zanči, da za turiste ove godine ovdje nema mesta.

Za Šibenik rat još uvjek nije gotov. Uvjerili smo se u to 25. prosinca 1991., i 7. siječnja 1992., a i zadnjih petnaestak dana, posebno 9. i 10. ožujka 1992. kad je na grad palo preko 150 projektila i nekoliko VBR-a »Orkan«. Hrabar, kao i uvjek, odgovorio je i na ovaj izazov.

Njegovo građanstvo uspravno i dobrojanstveno dočekuje sve te udarce. Strahuje za svoje borce na fronti, ne zbog sumnje u njihovu snagu i moral, već za njihove živote. On što nam daje snagu da izdržimo i na što smo posebno ponosni je ta međusobna povezanost. Ništa nam nije teško, posebno kad u susretu i razgovoru s borcima postajemo svjesni da jednako mislimo i osjećamo.

Međutim, ono što primjećujemo i zbog čega nas duša boli jest, duga medijska šutnja Šibenskih ratnih uspeha, pokušaj da se u nekim sredinama umanjti taj značaj, kao i to što im smeta što ovaj grad nosi epitet grada heroja, grada pobednika. Ni-

je slučajno što nas se zaobilazi u velikom luku, nije slučajno što se baš iz Šibnika objavljaju imena »ratnih profitera« (kao da ih u drugim sredinama nema), nije slučajno da se iz Remontnog brodogradilišta pokušala uzeti dizalica (mislim da je jedina na Jadranu), nije slučajno što se prilikom raznih svečanosti i smotri HRM stidljivo ili gotovo nikako ne spominje Šibenik, nije slučajno da su Slapovi Krke kod Splita, nije slučajno da je katedrala Sv. Jakova u Zadru. Puno toga za Šibenik nije slučajno, ali daleko smo od toga da bismo tvrdili kako je kod nas sve bezgrešno, kako nema pojave bespravnog useljavanja, rušenja spomenika, miniranja kuća, ratnog profitera, odlaznja u Caritas onih kojima to još uvjek ne treba, primitivizma svih kategorija, pogrešnih ljudi na značajnim mjestima. Ima, svega toga ima, no, sve to ne učečava a niti ne umanjuje pobjedu koju je Šibenik izborio u jugojskom ratu, a isto tako niti u jednom trenutku ne dovodi u pitanje spregu boraca s fronte i civilnog stanovništva do konačnog oslobođenja.

Sibenik je stari hrvatski grad. Ima svoju povijest, kulturu i tradiciju. Ima sposobne i pametne ljudi, ima svoje borce iz 1941. I ove današnje, ima dišpetra, oporotu, grubosti, hrabrosti, prkosa i ponosa. I srce meko ima (ranjenom četniku u Šibenskoj bolnici borci 113. brigade dolaze u posjet i donose naranče).

Do sada je nepravedno zastavljan. Uvjek je bio negdje — između dva. Vjerujem da će se ta nepravda konačno ispraviti i da će Šibeniku pripasti počasno mjesto, zapravo ono koje je zaslужio u stvaranju hrvatske domovine i slobode. Vjerujem, da će Šibenik biti uzor i vodilja za sve buduće hrvatske narodštaje. On to zaslužuje.

Gordana LEŽAJA, Šibenik

DOBRONAJMJERNA KRITIKA

Poštovana gospodo,

Odlučila sam napisati ovo pismo u najboljoj namjeri, jer od početka izlaska Šibenskog lista nastojim biti redovnim čitateljem... Čini mi se da je najpresudnije za svaki posao da se profesionalno obavi... A u novinarskom poslu svaka greška, netočnost, površnost posebno se vidi, jer je javno izrečena, zapisana, pročitana o tisuću čitatelja. No, da se osvrnem na konkretni slučaj. U šibenskom listu od 14. ožujka 1992. godine objavljen je članak N. Friganović pod naslovom »Nači će se uvjek kritički duh Novinarka je imala na raspoređanju moj izvještaj s puta u Zagreb i sastanku koji je tamo održan u vezi s lokacijom za spomenik kralju Petru Krešimiru IV. Osim toga obavila je i razgovor sa mnom o temi. Smatram, sasvim dovoljno točnih podataka da bi se napisao dobar izvještaj. Međutim, uza sve to napravljeno je nekoliko grešaka u spomenutom tekstu, osvrnut će se tek na najnezgodniju. U poslovnim, a i privatnim odnosima nejavči je »gađ« kada se zaboravi ili krivo izgovori ime poslovнog partnera, sugovornika ili neka druge osobe. Jednako tako grijeh je kada seime pogrešno objavi u medijima, a k tome se radi o uvaženoj ili poznatoj osobi.

Dakle, grijeh je »preokrenuti« ime ali kad se to dogodi i sa spolom osobe, ne znam kako bilo to nazvala. Tako veća novinarka u dva navrata navodi ime arhitekta Grozdane Knežević (f.) a radi se zapravo o arhitektu Grozdalu Kneževiću (m.). Da se radi o zaista značajnoj osobi, bit će slobodno da vam navedem nekoliko podataka iz životopisa uvaženog kolege gosp. Kneževića.

Roden je u Makarskoj ali je gimnaziju pohađao i u Šibeniku, što je važno za našu temu, jer je ostao vezan za ovaj grad. Nakon diplome na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu, bio je neko vrijeme i voditelj odjela u Urbanističkom zavodu grada Zagreba, predavao je na Tehničkoj građevinskoj školi u Zagrebu, bio direktor projektnog biroa »Industragradnje« te predavao na Fakultetu građevinskih znanosti. 1980. godine doktorirao je i to da je profesor na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu. Projektirao je mnoge objekte različite namjene, sudjelovao na mnogim natječajima i dobio na njima više nagrada. Nosilac je i republičkih priznanja »Viktor Kovačić« i »Vladimir Nazor«, napisao je niz znanstvenih radova, knjiga, prikaza i kritika. Aktivno sudjeluje u radu Saveza arhitekata Hrvatske i Društva arhitekata Zagreba kao član stručnih žirija i na druge načine.

... Ponovno ističem i molim da moju kritiku shvatite isključivo kao dobronamjernu.

Na kraju pozdravljam cijenjeni kolegij sa željom da se odhvare svim nedučama vremena i pridone se unapređenju kulturnog okvira ovog iljepog grada.

S poštovanjem Diana Gunjača
P.S. Možda je navođenje podataka iz životopisa prof. dr. Kneževića ideja da se to učini i sa ostalim uvaženim sudionicima rasprave o spomeniku. Na taj način bi gradani Šibenika saznali više o ljudima, koji su se tako spremno odazvali da pomognu Šibeniku u ovoj značajnoj akciji.

ZAVJESE PROŠLOSTI NA POLJANI

S vaka promjena nosi nešto novo, a to dokazuje i slika našeg grada — Poljana. Ovih dana održan je skup uglednih naših predstavnika vlasti, kulturnih radnika sa Željom da se nade najbolje rješenje za budućnost naše Poljane.

Naši stari, a i ja spadam u tu grupu, učili su: u sadašnjosti radi za budućnost. Možda baš ta veza sadašnjosti sa budućnosti, potakla me na neka razmišljanja.

Lijepo i potrebno je sanjariti o budućnosti, ali mi živimo u sadašnjosti, i želimo naći put u evropski način života. Ta sadašnjost je tu, i gde, već 5-10 mjeseci vjetar bura, jugo, levant ili ka-

ko se već zovu ti vjetrovi, leluju i lelaju krasne zastore sada našega Doma.

Ako bi se kojim slučajem netko našao u blizini Doma, a nestalo bi svjetlo, osjetio bi se kao u nekoj sablasnoj sredini, jer to zavijanje i leljanje djeluje zastrašujuće.

No mi sanjarimo o budućnosti našeg Doma odnosno naše Poljane, a zaboravljamo našu sadašnjost, kako smo ga primili. U danom momentu, našao se netko tko je iskalio bijes na taj objekt, jer su ga koristili nepočudni gosti, no oni su ga napustili, a ranjeni objekt ostao je nama, a kako smo ga mi primili. U svakoj ekonomsko kulturnoj

NUMEROLOGIJA (ILI VAŠ VODIČ KROZ ŽIVOT)

BROJ 7 ENERGIJE ILI ŽIVOTNOG CIKLUSA

Broj 7 smatra se svetim brojem. Sedmog dana završen je ciklus stvaranja Svijeta. Predstavlja Zakon prosvjetljenja (obrazovanja, kulture, iscjeliteljstva). Simbolizira Sintezu Magije.

Po prirodi je hladan i intelektualan. Pod njegovom vibracijskom snagom radaju se inovatori u svim životnim oblastima, umjetnici, filozofi, liječnici, poligloti, diplomati, državnici, političari, mistici itd. Broj 7 utječe na atmosferske uvjete, zdravje, dobro počašće, odgovornost prema obitelji i društvu.

Planetarni ekvivalent broj 7 je Uran, planet nepokretni i nepredvidive akcije, iznenadujućih promjena i snage koja se teško može predvidjeti.

Kada se broj 7 nade u ciklusu, bilo životnom, bilo godišnjem, ili mjesecnom donosi kreativnost, mistična iskustva, materijalnu i duhovnu ravnotežu, novu kvalitetu življenja, potrebu za usavršavanjem, priznanje društva i obitelji osobi za njen rad, odnose s inozemstvom, putovanja u inozemstvo, neobična poznanstva, mistične ljubavne susrete itd. Sve što se zbiva pod utjecajem broja 7 zbiva se na mističan (neobjašnjiv) način!

Osobe koje imaju energiju broj 7, odnosno sedmice (nazovimo ih tako) po prirodi su misaone i analitične. U svemu traže dublji smisao, te se ne mogu zadovoljiti površnim stvarima, niti površnim ljudima. Samo kvalitetni ljudi mogu biti njihovi partneri, kako ljubavni tako i poslovni. Sedmice su sposobne svojom misaonošću i analitičnošću doći do dubljih životnih spoznaja, kako drevnih tako i posve novih, ako u razmišljanju slijede mističnu i okultnu crtu.

Uloga sedmica u životu i jest da se bave iscjeliteljstvom, odnosno da liječe sebe i druge svojom neumornom životnom energijom. Pri tome se služe religijom, misticom i filozofijom.

Sedmice mogu biti čudnog ponašanja, odnosno nerazumljive za druge ljudе, što ih pomalo može i udaljiti od svijeta. Međutim, sedmice su i previše intuitivne i upravo ih institucija vodi kroz život. Njihove posebne spoznaje upravo ih i odvajaju od ostalog svijeta na neki način.

U ljubavi su strastvene i posjednički raspoložene prema osobama koje vole. To im, najčešće, donosi patnju i nesporazume u odnosima sa bliskim ljudima, posebno sa životnim partnerom. Iako sedmice djeluju stalozeno i razumno, što i privuče suprotni spol k njima, provale besje iz ljubomore mogu učiniti ono što one nikako ne žele — otjerati voljenu osobu od sebe. Stoga bi trebale pripaziti na ponašanje. Sedmice žele voljeti i biti voljene beskrajno i bez rezerve, čak i na onom svijetu.

Ponekad, u osiguranju ljubavi posežu za magiskim sredstvima, što im uopće nije potrebno, a može biti štetno, jer su one dovoljno inteligentne, intelektualne, originalne, strastvene, kreativne i mistične u partnerstvu.

Sedmice žive zanimljivo i mistično. Vole putovanja, daleke zemlje, nepoznate kulture i filozofije, imaju prijatelje iz stranih zemalja i put ih, najčešće, i oduve u neku stranu zemlju. To iskustvo može biti privremeno ili trajno. Pri svemu tome ne gube osjećaj odgovornosti prema obitelji i društvu u kojem su stekle temeljno životno znanje.

Sedmice mogu ostvariti uspjeh u bilo kojoj životnoj oblasti, ako ulože dovoljno energije u to. Ako osjećate da ljudi i društvo u cijelini dovoljno ne cijene njihov rad, postaju rezervirane, travodolne, destruktivne, tvrdoglave, zločestе. Iza toga, obično, sledi promjena zanimanja ili radne sredine, grada, čak i države. One ne volje energiju koju ulažu u ljudе i poboljšanje životne sredine uzalud rasipati. Žude za pravim rezultatima i nagradama, kako moralnim tako i materijalnim.

Duhovno i materijalno se kod sedmica isprepliće na mističan način, tako da u životu imaju sve ono što im i treba. Međutim, ponekad ih ekonomski uspjesi mogu zanjeti, te žele još više. Trebale bi se čuvati takvog poriva u sebi, jer postajući pohlepne narušavaju svoju duhovnu ravnotežu.

Dakle, kad se sedmice negativno ponašaju postaju svadljive, tvrdoglave, pohlepne, lukave, licemjerne, ravnodušne prema svima ili se uvrijedeno povlače od svijeta. Time gube upravo ulogu koja im je dodijeljena, odnosno da svojom kreativnošću i humanošću poboljšaju društvo u cijelini.

(U sljedećem broju: Karakteristike energije ili životnog ciklusa broja 8.)

Hedviga ĐURIĆ

Prema objavljenim Uredbama Vlade Hrvatske, o odobravanju posebnih kredita za popravak stambenih obiteljskih zgrada, poljoprivrednih gospodarskih zgrada i stanova u etažnom vlasništvu, zatim stanova u društvenom i državnom vlasništvu oštećenih u ratnim razaranjima, Jadranska banka Šibenik će odobravati spomenute kredite počevši od 16. ožujka 1992. g.

Zahtjevi se primaju u Poslovnicu banke na grad. predjelu Križ.

Banka odobrava kredit u ovisnosti o stupnju oštećenja i to:

- za I. kategoriju oštećenja u protuvrijednosti HRD do 1500 DEM,
- za II. kategoriju oštećenja u protuvrijednosti HRD do 4000 DEM,
- za III. kategoriju oštećenja u protuvrijednosti HRD do 6000 DEM.

Navedene 3 kategorije oštećenja odnose se na zgrade ili objekte čija oštećenja nisu ugrozila njihovu stabilnost. Kategorizaciju oštećenja sa specifikacijom građevinskog materijala utvrđuje nadležna Općinska komisija prema već objavljenom uputstvu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i stambeno-komunalne djelatnosti.

Kreditni uvjeti su sljedeći: kamata 5% god. s rokom otplate od 5 god. Kredit služi isključivo za nabavu građevinskog materijala.

Za spomenute posebne kredite izvori finansijskih sredstava su 70 posto od Jadranske banke Šibenik, a 30 posto od Narodne banke Hrvatske. Jadranska banka ŠBK također će primati i zahtjeve za kredite na temelju Uredbe o davanju posebnih kredita individualnim poljoprivrednim proizvodjačima. Uredba za sada važi za gospodarstva koja nisu neposredno ugrožena ratnim razaranjima.

Kredit se može koristiti kreditnim pismom isključivo za:

- 1/ Povećanje osnovnog stada u govedarstvu do 3 grla krave, ovčarstvu do 15 grla ovaca i svinjogojstvu do 5 rasplodnih krmača.
- 2/ Za povećanu proizvodnju stočne hrane.

Kreditni uvjeti će biti: za kamatu 30 posto od eskontne stope NBH i sa rokom otplate 5 god.

Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva RH propisat će posebne uvjete korištenja kredita.

MEĐUOPĆINSKA ORGANIZACIJA SAVEZA SLIJEPIH I SLABOVIDNIH ŠIBENIK

Predsjedništvo Meduopćinske organizacije Saveza slijepih i slabovidnih Šibenik obavještava sve zainteresirane pravne i fizičke osobe da nudi u zakup

POSLOVNE PROSTORIJE

Poslovne prostorije vlasništvo su Organizacije. Nalaze se u prizemlju zgrade u Zadarskoj ulici broj 4 (iza poljoprivredne apoteke).

Sastoje se od jedne veće prostorije, jedne manje kancelarije, čajne kuhinje i sanitarnog čvora sveukupne površine oko 100 četvornih metara.

Poslovne prostorije nude se u zakup na neodređeno vrijeme. Zainteresirane osobe mogu razgledati prostorije svakim radnim danom od 10 do 11 sati, a sve potrebne informacije mogu se obratiti osobno ili na telefon 36-442 ili 26-773.

Svi zainteresirani svoje ponude za užimanje u zakup poslovog prostora trebaju dostaviti u pismenom obliku predsjedništvu do 31. ožujka 1992. godine.

Zakupnina za poslovne prostorije određuje se u najnižem iznosu u vrijednosti 800 DEM mjesечно netto sve plativo u hrvatskim dinarima prema tečaju Narodne banke Hrvatske obračunatom na dan isplate.

MATIČNI URED

RODENI

DOBILI KĆERKU: Mate i Marija Brajković, Ante i Snježana Brajković, Željko i Slavica Bašić, Ozren i Zdenka Mandić, Oliver i Sonja Gović, Vinko i Mirjana Došen, Ivica i Vesna Pribilović, Ante i Neda Mišura, Ante i Nada Burić, Velimir i Andelka Bikanić, Branko Cigić i Andelka Bogdanović, Mladen i Vlastenka Burazer, Jadranka i Ivanka Gulam, Milan i Maja Kovačev, Božidar i Nedjeljka Birin, Martin Brucić i Lucija Beljan, Zdenko i Snježana Balja, Žarko Živković i Violeta Nerat, Andrija i Zorica Đepina, Željko i Ružica Žganjer, Tomislav i Seka Milić, Boris i Zvjezdana Tolić, Radislav i Mirela Trošić, Roko i Jadranka Šarić, Bartol i Sonja Vodoplij, Boris i Vedrana Slavica, Vladimir i Nevena Luša, Željko i Marina Sekso, Jere i Ivanica Pešić, Rafael i Sanja Lovrić-Caparin, Zoran i Danijela Bitunjac, Vlado i Senada Gulin, Ivica i Mirjana Vučić, Mladen i Valentina Kartelj, Marko i Natalija Blačić, Ivan i Vesna Nakić, Milenko i Neda Stanićić, Miroslav i Zdravka Saradén, Saša i Sanja Mrša.

DOBILI SINU: Mile i Aleksandra Škugor, Zdravko i Branka Paškalin, Branko i Ždenka Supe, Vjekoslav i Koviljka Franćic, Vedran i Ivana Huljev, Dubravka Milaćić, Stipe i Snežana Konjević, Ivan i Marina Banicek, Samet i Suzana Salija, Zoran i Sandra Velić, Karlo Rak i Dragica Vuković, Joško i Dragana Grubišić, Ivica i Davorka Samac, Tomislav i Nedjeljka Deur, Ante Krečak i Velika Gverić-Krečak, Željko i Snježana Petković, Ivica i Vesela Badžim, Boris i Nera Belamaric, Dragan Filipović i Marina Barlić, Mladen i Jagoda Erak, Lovre i Ivanka Dodig, Zdenko Radaš i Davorka Kamber, Jere i Janja Ivčić, Zdenko i Vesna Saradén, Stanko i Lola Skočić, Milivoj i Ankica Mučić, Željko i Radmila Knežević, Jere i Daliborka Kursan, Stanko i Nada Zrilić, Branimir i Marina Majcan, Ante i Draga Milić, Neven i Rajka Perković, Krešimir i Jadranka Dimić, Ivica i Ankica Goleš, Zlatko i Ljiljana Živković, Neven i Renata Lukas, Damir i Marijana Zekonić, Dragan i Jadranka Santini, Davor i Karmen Ban, Ivan i Zuzsanna Burazer.

VJENČANI

Suzana Kunst i Ante Mrša, Milena Klarić i Mladen Radaš, Antonija Jerat i Robert Pleslić, Alenka Rupić i Milenko Skelin, Rina Plenča i Joško Klisović, Snježana Gogić i Ivica Aleksić, Desanka Jurić i Joško Matosić, Iriska Grubelj i Ivo Vučenović, Suzana Kozomarić i Marko Kokeza, Mirjana Korda i Milenko Bralić.

UMRLI

Janja Krnić (68), Marko Ercegović (88), Božica Bura (68), Josipa Šantić (79), Tome Čukrov (82), Ana Aras (78), Ivan Medušić (86), Kriština Mrša-Lozo (86), Manda Kedžo (83), Slavko Obratov (68), Dimitrije Altunin (92), Ana Barbača (62), Jela Livaja (94), Blaž Slavica (80), Stana Nakić (81), Grgo Ušlejbrka (78), Petar Čupić (70), Ante Gulin (41), Vjekoslava Markov (76), Ivan Šimić (68), Ivana Jakovljević (81), Ivan Spahija (84), Luka Bulat (76), Milan Lovrić (87), Dobrila Makale (84), Dume Paić (85), Zorka Jurieka (81), Marko Labor (78), Anka Skračić (73), Jerka Dujić (85), Mirjana Škugor (58), Nada Urem (50), Cvita Plenča (87), Milka Lokas (56), Drago Brnadić (22), Neno Đurić-Lunić (22), Milka Ercegović (76), Dragan Jakuc (43), Andelka Kolak (17), Nediljka Kužina (79), Ante Kursar (86).

MALI OGLASI

TELEFON: 25-606

IZNAJMLJUJEM dvokrevetnu sobu s upotrebom kupatila, dvjema zaposlenim djevojkama ili dvojicom solidnih muškaraca. Javiti se na telefon 26-493. (2400)

PRODAJEM stan u privatnoj kući veličine 90 četvornih metara. Javiti se na telefon 38-443 ili 37-857. (2401)

PRODAJEM vinograd u Donjem polju, 550 loza. Javiti se na telefon 37-857. (2402)

IZNAJMLJUJEM manji poslovni prostor u centru grada. Informacije na telefon 26-181. (2403)

IZNAJMLJUJEM poslovni prostor, površine 50 četvornih metara, u Šibeniku uz magistralu. Moći će se doći do 20 sati. (2404)

MIJENJAM stan veličine 54 četvorna metra u centru grada za veći do 70 četvornih metara. Nazvati na telefon 27-987. (2405)

PRODAJE se kalljeva peć 4x3x2. Javiti se na telefon 36-409. (2406)

PRODAJE se -Zastava 1500 E- i novi dijelovi za -Zastavu- 1500 i za -Wartburg-. Javiti se na telefon 35-033. (2406)

MIJENJAM trošoban stan na Šubićevu za dva manja u bilo kojem dijelu grada (može i jednosobni, plus garsonijera). Nazvati na telefon 26-377 do 20 sati. (2407)

IZNAJMLJUJEM jednosoban stan na predjelu Meterize. Prednost imaju dvoje djevojke. Javiti se na telefon 35-718. (2408)

IZNAJMLJUJEM dvosoban odmah u seljiv stan. Javiti se na telefon 26-014. (2409)

IZNAJMLJUJE se poslovni prostor na Gorici, veličine 30 četvornih metara. Javiti se na telefon 26-603. (2410)

KUPUJEM i prodajem veći broj kuća, vikendice, stanova, stanarskih prava, poslovnih prostora i zemljišta u Šibeniku i okolicu. Informacije na telefon 35-118, radnim danom od 16 do 19 sati.

PRODAJE se teren u Vodicama, predio Pudarice, veličine 335 četvornih metara, uz teren asfalt, voda, struja i telefon. Javiti se na telefon 26-603. (2410)

IZNAJMLJUJEM prostorije površine 40 četvornih metara. Pogodno za svaku djelatnost. Obraćati se na telefon 38-802. (2411)

IZNAJMLJUJE se poslovni prostor pogodan za sve vrste trgovine, te prodajem stalaže i stol za trgovinu, povoljno. Javiti se na telefon 32-584. (2412)

IZNAJMLJUJEM dvosoban, na mješten stan. Telefon 32-682. (2413)

U SJEĆANJE na mog dragog djeđu

JAKOV MIRKOVIĆ
— ČIĆMIRKO

24. III. 1986.

24. III. 1992.

SVAKIH 7 DANA

PETAK

U prekrasnoj Katedrali na isto tako prekrasnom, humanitarnom koncertu "Zagrebačkih simfoničara" bilo je gotovo više izvođača nego publike! Što još tome dodati?

SUBOTA

Trogir je izbliza upoznao šibenske košarkaške navijače. Trogiranima su, vjerovali ili ne, djelovali simpatično!

NEDJELJA

I tisno bi svoju radio-stanicu. Baš me čudi što istu želu za Jezera još nije izrazio Drago Pirija, direktor Školjica?

PONEDJELJAK

Jeste li ikad pokušali do Zagreba preko Jezerana, Brinja, Josipdola? Ako niste i nemojte dok rat ne prestane. Jer, putujući tom cestom, mogli biste krivo prouđiti kako je Hrvatska samo zemlja gardista, policijsaca, žena u crnini i popaljenih kuća.

UTORAK

Da li je rat nas Šibenčane zaista definitivno promijenio? Umjesto »tradicionalnog razbanzavanja« doživio sam i to da Šibenčanin na sva usta hvali — Šibenčanina! Neno Radić, Grgo Luke — Ringo i još neki mlađi nisu se mogli nahvaliti Rade Milovca — Gare za pomoć, koju je pružio ili još pruža rođnom gradu.

SRIJEDA

Nepregledna kolona, uglavnom teretnih vozila, od Jadranske ceste do trajektnog pristaništa. Prizna, u zimskoj noći me najizravljene podjeća koliko je tanka veza sjeverne i južne Hrvatske. I slažem se s Tomislavom Ivčićem, velikim rođakom, kad mi ljudito govor: — Što će mi suverenitet počnjene Hrvatske?

CETVRTAK

Umirem od straha na posao od novih »prvoborača« i različite interpretacije najnovije povijesti. Zadrani tvrde kako je Zadar kolijevka hrvatske ratne mornarice! A što su onda Šibenik i Ploče? Očekujem da će me uskoro netko uvjeravati kako su »obadvia« oborili Splitčani! VELIKI SITNIČAR

»KANAĐANI« ZA KRALJEV SPOMENIK

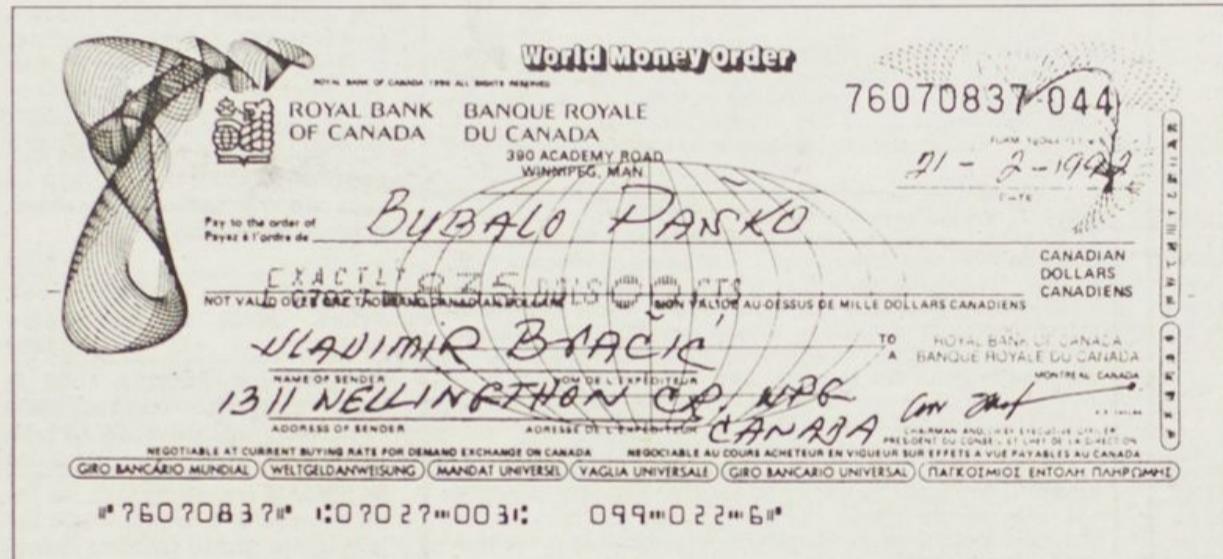
Predsjednik SO Šibenik, mr. Paško Bubalo, primio je 16. ožujka šibenskog pjevača Zdravka Škendra, nakon povratka s turneje po Kanadi. Popularni pjevač zabavne glazbe održao je u Kanadi brojne koncerte a jedan od najuspješnijih bio je u Torontu u organizaciji tamošnjeg zavičajnog kluba, kada je priredena i »Plava noć«. Tom prilikom prikupljeno je 20 tisuća kanadskih dolara namijenjenih Hrvatskoj vojsci. O nesebičnoj pomoći koju pružaju hrvatski iseljenici, kazivao je Škender, potkrepljujući to podacima o velikom

broju posjetilaca na njegovim koncertima, na kojima je prikupljena i velika suma novca. Tako je, primjerice, na koncertu u Vinipeku uprihodovano 835 kanadskih dolara za izgradnju spomenika kralju Petru Krešimiru IV. u Šibeniku. Nakon uskrsnog blagdana, Škender će održati i nekoliko koncerata u Šibeniku i Zagrebu, prihod s kojih će biti uplaćen u »Fond Krešimir«.

Evo i imena hrvatskih iseljenika u Kanadi koji su dali svoje dobrovoljne novčane priloge za spomenik kralju

Krešimiru: Vlatko Bračić, Fabian Arambašić, Tomislav Mihanović, Josip Žižić, Ante Bračić, Drago Brcković, Marinko Mandušić, Vjekoslav Ravlić, Ankica Kanpić, Josip Prezniak, Rudi Radoš, Jura Obradović, Josip Tomašević, Vinko Bašić, Jure Pešun, Mirko Cindrić, Stjepan Podorski, Branko Malbaša, Fredi Đeba, Petar Krešimir Marić, Ante Toni Radačić, Ivan Čačić, Antun Radović, Eugen Kvaternik, Andrija Litva, Franjo Šestak, Antonio Tralić, Slavko Istvanović i Florijan Žnidarić.

N.F.

IZ DNEVNIKA GARDISTA

OSTATI ČOVJEK DO KRAJA

Pokalo je protekla i prva polovica ožujka, ove tisuće devet stotina devedeset i druge godine. Rat i dalje traje. Na drniškom ratištu gdje moja brigada čvrsto drži svoje pozicije stvari se bitnije ne mijenjaju. Četnici i jugovojska i dalje provociraju nezonskom i besmislenom pucnjavom, a s naše strane na takve provokacije odgovara se mirnoćom i strpljenjem. Dokle? Odgovor, za sada, ili nitko ne zna ili ga ne želi izreći. Možda je on već definiran u nekoj vojničkoj glavi, možda u nekom od vojnih zapovjedništava, ali među nama, običnim vojacima on i dalje ostaje velika nepoznanica. No živjeti se mora i sasma je sigurno da sam život svojom jednostavnom logikom sve ove događaje privodi nekakvom kraju. Do tada, mi ovdje na prvoj liniji živimo u očekivanju dolaska mirovnih snaga UN i donošenja političkih rješenja, koja će, konačno donijeti mir ovom napačenom prostoru i ljudima, ranjenim mnogim duhovnim i materijalnim ranama. Mi živimo i dalje u očekivanju bolje sutrašnjice, već sada postavljajući samima sebi mnoga pitanja. U tim propitivanjima traga se

za odgovorom da li ćemo sutra znati reagirati na niz životno važnih stvari; na odluke, na mnoge spoznaje, na misli, na svjedočanstva, na sve ono što je u izravnoj vezi sa ovim što sada izvršavamo i radimo. Koliko ćemo uspeti postići neophodan unutrašnji mir i realno se, a prije svega ljudski i dostojanstveno, znati postaviti prema onim našim kritičarima, koji će poradi vlastita neznanja, možda i vlastite zlobe, svojim djelima ili mislima ujediti naša srca i naše duše? Hoćemo li, dragi Bože, moći izdržati sva iskušenja i ne upasti u napast da više od zaslужenog ističemo svoje zasluge i svoj doprinos u ovom, za nas, nepravednom i nametnutom ratu? Hoćemo li moći sve to postići, a da pritom izbjegnemo mnoge zamke stostruko opasnije od onih što vrebaju i na samoj borbenoj liniji?

Sva ta pitanja jednostavno poput nezadržive bujice naviru čovjeku u dugim i još uvijek hladnim noćima, na stražarskom mjestu, na nekoj od čučaka ove surove, ali prelijepi i jedinstvene Dalmatinske zagore. Jer koliko god da nas je ovaj rat učinio grubima i navikao nas na onu ružnu stranu života, mi ni-

kad, ali doista nikad, nismo prestali biti sasvim jednostavni, mali ljudi skloni prije svega svom mirnom kutku, skloni ljubavi, a ne mržnji, skloni prijateljstvu, poštovanju, cijeneci vlastito i tude dostanstvo. Stoga i nije čudo što mnoge takve dileme, više no ikad, struje našim mozgovima. I dobro je što je tako. Dobro je, jer bez toga čovjek bi se brzo pretvorio u zvijer, postao bi poput onog koji ga je i natjerao u ovu ludu avanturu.

A to nam nikad ne bi bilo oprošteno. Nikad ne bismo mogli kazati da smo u ovom sukobu Dobra i Zla znali pronaći sebe i tako se pravilno odredili. Rat jest opća destrukcija, ali rat nikome ne daje za pravo da u sebi zatomi čovjeka. Baš naprotiv, rat je jedna od onih jedinstvenih prilika kad je humanost i čovjekoljublje najpotrebitnije potvrđivati i dokazivati. Biti vojnikom nikom nije lako, posebice kad branis svoj prag od nasrtaja agresora spremnog za najveće bestialnosti, ali biti čovjekom ipak je još teže. Do sada smo u tome bili uspešni, a bit ćemo i buduće.

N.U.

sa», kako-tako odrvali ratnom vluču. Devalvacija ukupne klupske vrijednosti je najdrastičnija, kad je riječ o »ženskom dijelu« Baldeklina.

Nesudjeni sudionik europskog Kupa prvakinja Izgubio je prošle subote sa 20 poena razlike utakmicu Hrvatskog kupa u Rijeci!

Takav, do jučer nezamisliv, rezultat zaista može zadesiti ekipu, u kojoj, osim Vande Baranović, nitičko prošlih sezona nije praktički ni kušao prvoligaške borbe, ali da li je baš sve tako moralno biti? Nije li nešto, ipak, trebao povesti računa o tome da se hram šibenske ženske košarke, koji je strpljivim, višegodišnjim trudom dosegao europske vrhove, ne sruši »preko noći«.

Pravdati sve objektivnim okolnostima, a ne priznati barem dio subjektivnih propusta bilo bi nepoštano od strane onih, koji su u minulom razdoblju službeno ostali iz interesa »Elemesa« i šibenske ženske košarke.

Ivo MIKULIĆIN

IZMEĐU JUČER I SUTRA

NISMO LI PRESTROGI?

Ako bismo »slobodno preveli« Mladinićeve riječi, onda je jasno da bi jedan Vuković ili Ninić imali puno kraći put nogometnog sazrijevanja da su, pored njih, danas u napadu i vezi oni, koji su jučer bili na Šubićevcu ili da su zajedno i Maretić, i Marenčić, i Računica, i Petković, i Lađević, i Jurin.

U Zagrebu se uvjerih da malo prema pomladrenom Šibeniku ima milosti. O nogometnim prognoznicima nije nimalo razmišljao sudac Burilo, koji je odlukama o jedanaestercu i žutim kartonima, Šibenčane na trenutke vratio u Trebinje, Blitolj ili Nikšić, u atmosferu, za koju se vjerovalo da je zauvjek isčezla os-

nivanjem. Prve hrvatske nogometne lige. Domaćinu, Zagrebu je, pak, bilo važnije da se igra pod reflektorma nego kako će Šibenčani »preko sedam mora i sedam gora« u noći stići kući. Na Maretićevu glasnu i logičnu primjedu »kako bi za momčad bilo pametnije da se nočiš u Rijeci, pa ujutru produžiš za Šibenik« klupski su funkcioneri šutjeli. Nisu imali kontraargumenata, ali ni novaca da ispunе zahtjev, kojemu bi se jamačno obradovali svih prvotimci, mučeni dugim, noćnim putom i hladnim »lanč-paketom«.

NOGOMETARI Šibenika su se, za razliku od košarkašica »Ele-

SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE — STRANKA DEMOKRATSKIH PROMJENA Općinska organizacija Šibenik

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Predsjedništvo SDPH-SDP na sjednici od 17. ožujka 1992. godine razmatralo je Prijedlog za donošenje zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća kojeg je grupa zastupnika SDPH-SDP podnijela Saboru Republike Hrvatske.

Ocenjujući da se radi o izuzetno važnom Prijedlogu Predsjedništvo upoznati javnost radi dobivanja podrške za realizaciju Prijedloga. Razmatrajući stanje u oblasti koja se Zakonom o pretvorbi društvenih poduzeća ureduje kao i ciljeve koji se njime žele postići SDPH-SDP ocjenjuje da je od 1. svibnja 1991. godine, kada je Zakon stupio na snagu, od ukupno 3000 poduzeća koliko ih ima u Hrvatskoj, tek njih stotinjak posao pretvorilo prve kraj.

SDPH-SDP, stoga smatra da proces pretvorbe nije uspješan, a to pogotovo ako se ima u vidu da je krajnji rok za dovršenje pretvorbe 30. lipnja 1992. godine. Razloge za neizvršenje pretvorbe nalazimo u nedostatku sredstava za otkup dionica svoga poduzeća te u potpunom odsustvu interesa inozemnog kapitala. Stoga neprisporno proizlazi da bi uskoro 95 posto poduzeća u Hrvatskoj moglo biti podržavljeno.

Ovo bi imalo za posljedicu da država, kao dokazani najlošiji poduzetnik, dobije vlast nad privredom, a što je u suprotnosti s poduzetničkom i tržišnom slobodom koja su temelji gospodarskog ustroja Republike Hrvatske.

Radi toga SDPH-SDP predlaže izmjene u Zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća na način da se uvede pravo na besplatno preuzimanje dionica, i to za:

— zaposlene i ranije zaposlene u poduzeću u visini od 10.000 DEM,

— zaposlene i ranije zaposlene koji rade u pravnim osobama koje po zakonu ne podliježu pretvorbi, u pravnim osobama u državnom vlasništvu te u organima državne vlasti u visini od 7000 DEM,

— za građane Republike Hrvatske s prebivalištem od najmanje pet godina na teritoriju republike Hrvatske koji su na dan stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona navršili 18 godina u iznosu od 5000 DEM. Nadalje, predlaže se brisanje redredbe Zakona koja ograničava prdužnost popust najviše 50% vrijednosti poduzeća te ograničenja da zaposleni odnosno ranije zaposleni

može kupiti dionice uz popust najviše u vrijednosti od 20.000 DEM. Otvaranjem ovakve mogućnosti svim zaposlenim odnosno ranije zaposlenim gradani iznad 18 godina angažirali bi oko 29,5 mld DEM, ili oko 2/3 vrijednosti ukupne društvene imovine Republike Hrvatske. Dakle, najmanje 1/3 vrijednosti imovine ostala bi nepodijeljena te bi bila osnova za dokapitalizaciju i drugo.

SDPH-SDP smatra ovakvo rješenje optimalnim jer je stanovništvo Republike Hrvatske osiromašeno osim dosta izuzetaka. Istodobno dohoci su takvi da jedva omogućuju preživljavanje i još će duže takvi i ostati, a posebno će biti pritisnuti teretom otkupa stanova. Dakle, može se zaključiti da osnova za privatizaciju nema.

Ipak stanovništvo je pridonislo stvaranju narodnog bogatstva i gotovo je prirodno pravo da se postigne šira disperzija vlasništva. Ni dotok stranog kapitala procjenjuje se, neće biti intenzivan naročito kad se ima u vidu da se u bivšim socijalističkim zemljama nudi na kupnju zapadnom kapitalu više od 40.000 poduzeća.

Prijedlogom SDPH-SDP postiže se više pozitivnih učinaka od kojih se ističu tri:

— sprečavanjem gotovo potpunog podržavljanja u kratkom roku stvara se osnova za organiziranje sekundarnog tržišta i tržišta kapitala uopće kao ključne odrednice funkciranja tržišnog gospodarstva;

— gospodarskim se putem djelomično onemogućuje prorod inozemnog špekulantskog kapitala i jeftinu rasprodaju nacionalne imovine;

— potiču se odmetnuta područja da pod pritiskom lojalnih građana u njima prihvataju pravni sustav Republike Hrvatske.

PREDSEDJEDNIK
Zdravko Matosić